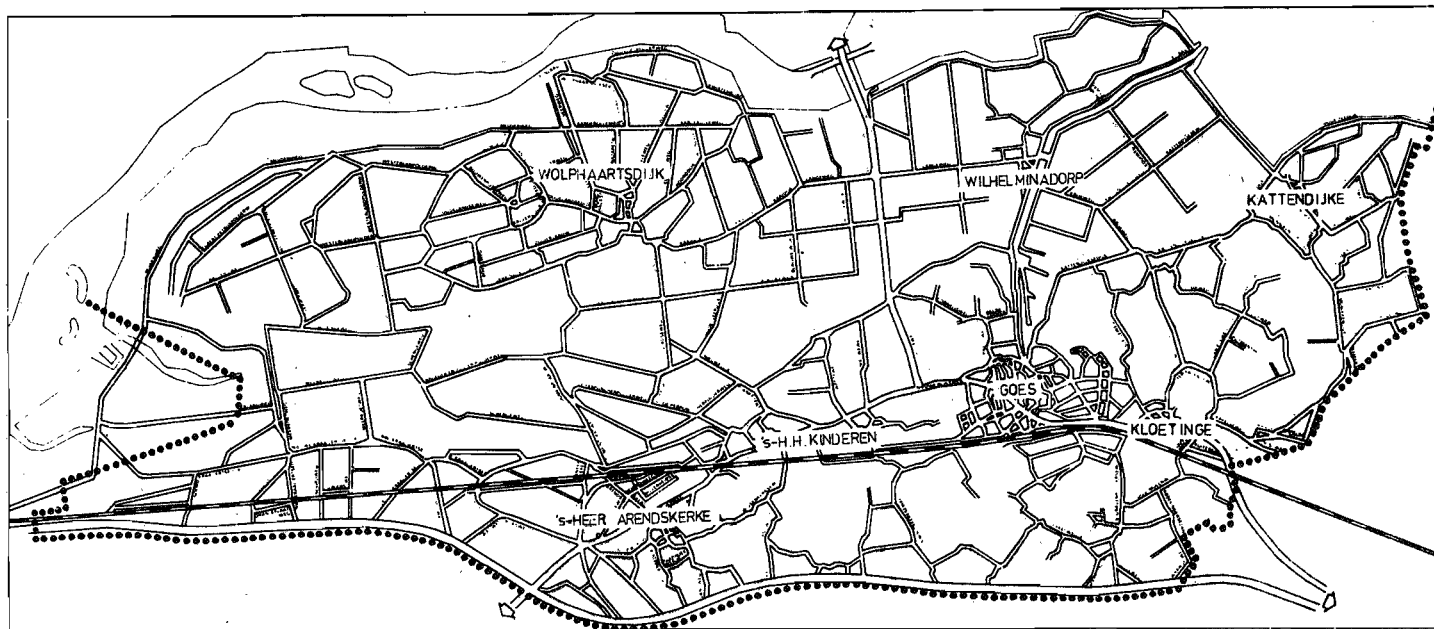

Gemeente

Goes

BESTEMMINGSPLAN 'BUITENGEBIED'

toelichting en voorschriften

TOELICHTING EN VOORSCHRIFTEN
deel uitmakende van het
bestemmingsplan "Buitengebied"
van de gemeente Goes.

1. Inleiding.

Het bestemmingsplan "Buitengebied" heeft tot doel de bestemming en het gebruik van de gronden te regelen in het buitengebied van de gemeente Goes. Als zodanig is het plan een herziening van het uitbreidingsplan in hoofdzaak van de voormalige gemeente Goes, alsmede van de plannen in hoofdzaak van de voormalige gemeenten 's-Heer Abtskerke, 's-Heer Arendskerke, Kattendijke, Kloetinge en Wolphaartsdijk, die thans geheel of gedeeltelijk met Goes één gemeente vormen.

Tevens is in het plan "Buitengebied" opgenomen het gebied, vallende in het door de raad der gemeente Goes op 16 maart 1972 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied" van de voormalige gemeente Wemeldinge.

Het bestemmingsplan "Buitengebied" omvat, met uitzondering van de bebouwde kommen en vigerende, dan wel in voorbereiding genomen bestemmingsplannen, het gehele grondgebied van de gemeente Goes. Daarnaast zijn een zevental gedeelten van vigerende bestemmingsplannen bij dit plan "Buitengebied" getrokken.

Dit zijn:

- a. de meest zuidelijke punt van het bestemmingsplan "Wilhelminadorp 1953";
- b. het agrarisch gedeelte van het bestemmingsplan "Goes 1954";
- c. het meest oostelijke gedeelte van het bestemmingsplan "Kloetinge 1967" (Noordeinde);
- d. het gedeelte ten zuiden van de Oude Rijksweg en ten oosten en ten westen van de Sinoutskerkseweg van het bestemmingsplan "'s-Heer Hendrikskinderen 1964";
- e. een gedeelte van het agrarisch gebied van het bestemmingsplan "Partieel plan Zuid 1956" van de voormalige gemeente Goes;
- f. een gedeelte van het plan in onderdelen "kom Kattendijke 1964".

De herziening van de genoemde plannen in hoofdzaak is gewenst teneinde:

- a. de plannen aan te passen aan de Wet op de Ruimtelijke Ordening;
- b. de verschillen weg te nemen, die de genoemde plannen in hoofdzaak vertonen naar inhoud en benaderingswijze voor vergelijkbare gebieden en omstandigheden nu het gehele gebied tot één gemeente is samengevoegd;
- c. de plangrenzen aan te passen aan de gewijzigde gemeentegrens;
- d. de plannen aan te passen aan inmiddels vastgestelde plannen als het Rijkswegenplan, het streekplan Midden-Zeeland en de ruilverkavelingsplannen;
- e. de plannen in overeenstemming te brengen met de thans bij de gemeente gehuldigde denkbeelden, zoals vastgelegd in de Beleidsnota voor de Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en Openbare Werken, de Rapportering Werkgroep Wegenstructuur en de Voorstudie Recreatie Structuurplan.

De herziening van de genoemde plannen in hoofdzaak is mede gewenst gezien de veranderde denkbeelden in het algemeen over de ruimtelijke ordening van het platteland.

Het beeld van het agrarische platteland met zijn beperkte relaties tot de "stad" verandert snel, enerzijds door de ontwikkelingen binnen de agrarische bedrijfstak, anderzijds door de bevolkingsgroei en economische structurele veranderingen en de daarmee gepaard gaande verstedelijking. Naast een daadwerkelijke verstedelijking van het platteland zijn er andere factoren, die bijdragen in een ontmoeting van stad en platteland. Met name geldt dit voor de openlucht recreatie, die in vrij korte tijd gegroeid is tot een essentieel bestandsdeel van het levenspatroon.

Op zomerdagen, weekends of vakantie trekken thans veel mensen naar buiten, hetzij om bepaalde recreatiecentra te bezoeken, hetzij om in een aantrekkelijk landschap te verpozen (ook rijdend). De sterk toegenomen motorisering van het verkeer heeft het voor de stedeling mogelijk gemaakt het platteland tot in de uithoeken te verkennen. Door deze ontwikkelingen komen in tegenstelling tot vroeger veel niet-plattelanders in de agrarische gebieden; in toenemende mate krijgt het platteland daarmee naast de agrarische produktie ook andere functies te vervullen. Deze ontwikkeling weerspiegelt zich in de denkbeelden over de ruimtelijke ontwikkeling van het platteland: de zorg voor de agrarische produktie alleen maakt plaats voor een pluriform ontwikkelingsbeleid. Naast de landbouw komen daarbij aspecten naar voren als de sociaal-culturele voorzieningen voor de plattelandsbevolking, de recreatievoorzieningen, de natuurbescherming en de landschapsverzorging. Het toevoegen van gedeelten van vigerende bestemmingsplannen aan dit plan "Buitengebied" zou de indruk kunnen wekken van strijd met het van gemeentewege voorgenomen beleid ten aanzien van de kernen, zoals dat hierna onder "bevolking" (2.4) en "voorzieningen" (2.5) wordt benadrukt.

In dit verband kan er op worden gewezen dat dit beleid nog onderwerp van studie (vooronderzoek) uitmaakt, waarbij met name de ruimtelijke structuur bijzondere aandacht krijgt. Zodra deze studie is afgerond zal dit ongetwijfeld gevolgen kunnen hebben voor bestemming en gebruik van gronden in de omgeving van de kernen. Dit kan eveneens het geval zijn met betrekking tot de z.g. "uitlopers van woongebieden". Ook hieromtrent is nog in studie in hoeverre deze in aanmerking komen om in aparte bestemmingsplannen te worden opgenomen.

De veranderde denkbeelden over de ruimtelijke ordening van het platteland zijn mede aanleiding geweest het onderhavige plan te doen voorafgaan door een onderzoek. In dit onderzoek is aandacht besteed aan de natuurlijke gegevens als bodemgesteldheid en landschap, aan de spreiding van de bevolking en de sociaal-culturele voorzieningen voor deze bevolking alsmede aan de belangrijkste welvaartsbronnen op het platteland: de landbouw en de openluchtrecreatie. De resultaten van dit onderzoek zijn in een inrichtingsschets verwerkt, die vervolgens ruimtelijk en juridisch vorm heeft gekregen in het voorliggende bestemmingsplan "Buitengebied".

2. Resultaten van het onderzoek

Ontstaansgeschiedenis

Omstreeks 2300 voor de jaartelling werden er in het westen van Nederland langs de kust strandwallen gevormd.

Het laaggelegen deel van Nederland heeft tot die tijd onder invloed van de zee gestaan: er werd een laag oude blauwe zeeklei op het dekzand afgezet. De resten van deze klei liggen thans op ongeveer 2,50 m -N.A.P.. Door het ontstaan van de strandwallen voor de kust werd West-Nederland afgesloten van de zee. In de zgn. Sub-boreale-periode (2100 - 400 v. Chr.) waren de omstandigheden gunstig voor het ontstaan van een dik veen-pakket in dit gebied.

De transgressieperiode (periode, waarin de zeespiegel stijgt), die omstreeks het jaar 300 na Chr. begon, had tot gevolg dat de zee achter de strandwallen kon doordringen.

Tijdens de overstromingen in deze periode werden in het uitgestrekte veengebied diepe geulen uitgeschuurd en werd het veen over grote oppervlakten weggeslagen. Het resterende veen werd met een dikke laag klei bedekt. Langs de geulen en kreken, waar de stroomsnelheid het grootste was, werd het meest grove, zandige materiaal in de vorm van een oeverwal afgezet. Op de verder verwijderde plaatsen, waar het water vrijwel stil stond, bezonk het fijnere slib.

Het vroeger aaneengesloten veengebied was na deze overstromingsperiode veranderd in een groot eilandenrijk.

Deze oude eilandkernen - het Oudland - kan men nu nog grotendeels terug vinden als de laagst gelegen delen van de huidige Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden. Het landschap van het Oudland, dat in deze transgressieperiode zijn ontstaan vindt, is in de Poel nog duidelijk terug te vinden. De oude eilandkernen werden omstreeks 1100 bedijkt. Rond deze kernen begon spoedig een hernieuwde aanwas van het land en sindsdien zijn grote gebieden ingepolderd, deze inpolderingen staan bekend als Nieuwland. Vooral in de 14e eeuw en de tweede helft van de 17e eeuw is de bedijkingsactiviteit groot geweest.

Het landschap van het Oudland vertoont vrij veel reliëf. De kreken in het veengebied zijn opgevuld met zand en zavel. De gebieden tussen de kreken zijn opgebouwd uit veen waarop een dek zware klei ligt. Na de inpoldering klonk het veen en de klei sterk in, vooral als gevolg van de ontwatering van het gebied.

Zo ontstonden laag gelegen kommen, de poelgronden, en kwamen de kreekruggen relatief hoog te liggen. Deze hoogteverschillen werden in de loop der tijden nog geaccentueerd door menselijke activiteiten, de zgn. zel- en moernering. De bewoners groeven in de toch al laag gelegen kommen het veen onder het dunne kleidek vandaan.

Het veen werd gebruikt als brandstof en om er zout uit te winnen. Het moeren gebeurde niet over homogene oppervlakten en de gronden werden niet geëgaliseerd, hiervan getuigen nog de vele hobbelige percelen.

De vorming van het Oudland is echter niet overal precies volgens het bovenstaande patroon verlopen. In sommige gebieden is langs grote getijdegeulen de vorming van de zavelige oeverwal onderbroken. In een betrekkelijk rustig milieu is toen kalkarme zware klei afgezet. Na hernieuwde toename van de agressiviteit van de zee is op deze klei weer een kalkarm, lichter sediment afgezet. Deze gronden staan bekend als kleiplaatgronden.

Ondanks de zeer vlakke ligging van het Nieuwland komen hier ook verschillen voor in de opbouw van de gronden. Deze verschillen vinden hun oorsprong in het sedimentatie-patroon.

Er kunnen hierin twee typen worden onderscheiden: min of meer ronde opwassen en langgerekte aanwassen. Opwassen zijn ontstaan als zandplaten te midden van getijdegeulen met snelstromend water. Op deze platen kan de zandafzetting tot op vrij grote hoogte doorgaan. Op het zand wordt meestal nog slechts een dun zavel of kleidek gesedimenteerd. Deze gronden met een zavel- of kleidek van minder dan 80 cm op het zand worden plaatgronden genoemd.

Aanwassen zijn opgeslibd tegen bestaande polders. Zij worden gekenmerkt door een afname van de bouwvoorwaarde vanaf de oude naar de nieuwe dijk. Daarbij neemt ook de opslibbingshoogte af, zodat een polder langs de oude dijk steeds hoger ligt dan langs de nieuwe dijk. In de bodemprofielen komt het zand niet binnen de 80 cm voor; deze gronden worden schorgronden genoemd.

Toch komen er bij ingepolderde aanwassen ook wel plaatgronden voor, namelijk in het geval dat in een te vroeg stadium wordt ingepolderd. In die gevallen worden plaatgronden aangetroffen bij de jongste dijk.

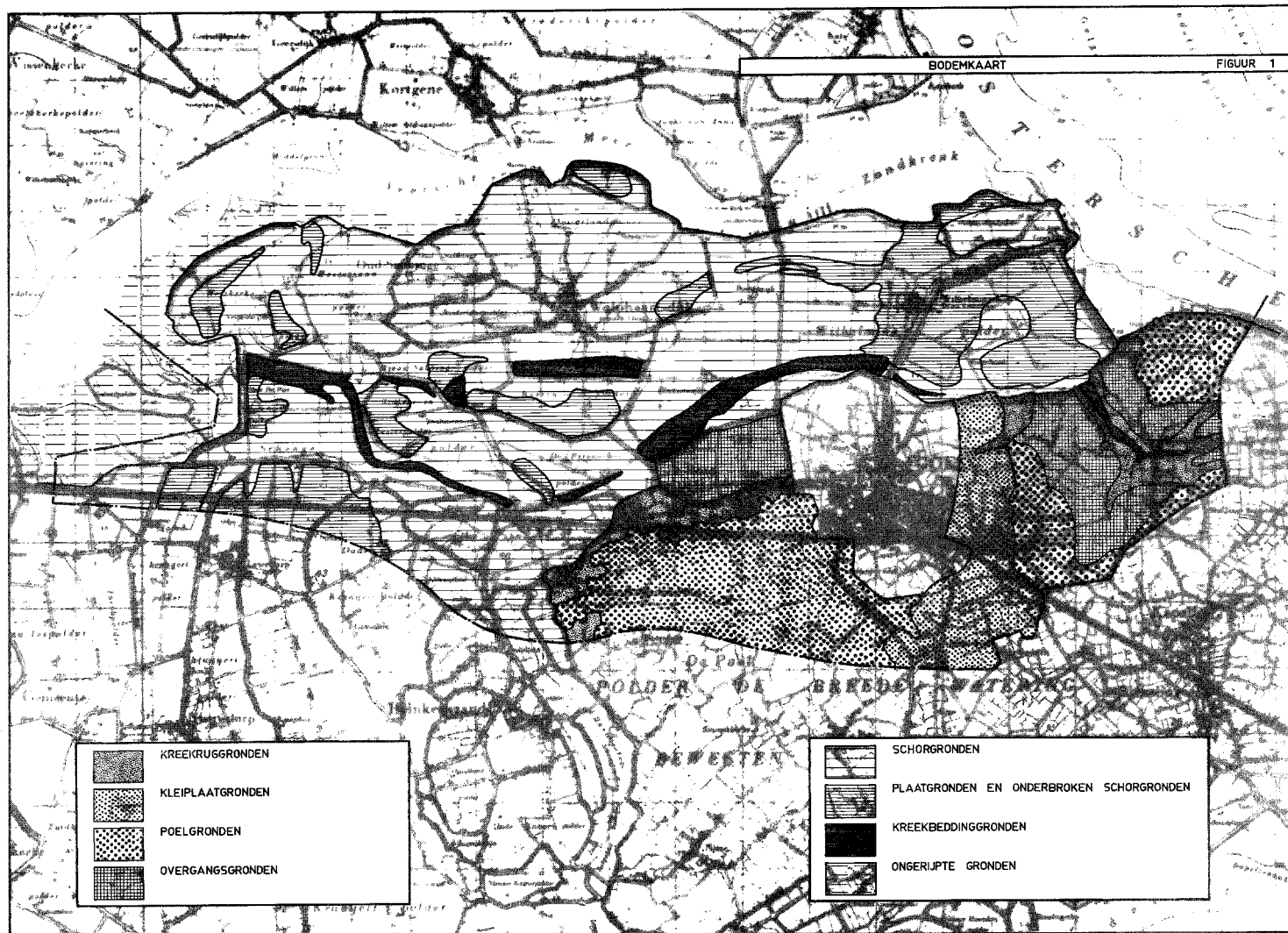
In figuur I is de geografische spreiding van de nader onderscheiden gronden in kaart gebracht. Het Oudland wordt in het zuidoosten van het gemeentelijke gebied aangetroffen, het Nieuwland voornamelijk in het noorden en westen.

De Oudlandgronden in het zuidoosten bestaan uit de poelgronden van de Poel, de Goessche Polder en het Kattendijkse Poelgebied en de Kreekru- en kleiplaatgronden van de kreekrug, die de poelgebieden scheidt. Het gebied van de Poel is na de bedijking van de polder de Breede Watering niet meer overstroomd in tegenstelling tot het poelgebied van Kattendijke en de Goessche Polder.

Bij de overstroming van 1134 werd over deze twee laatste gebieden nieuw materiaal afgezet en ontstonden de overgangsgonden. De Deessche Watergang is een overblijfsel van de bij deze inbraak gevormde kreek.

's-Heer Arendskerke, 's-Heer Hendrikskinderen, Goes en Kloetinge zijn op de kreekrug gebouwd. Deze kreekrug bestaat grotendeels uit kreekruggronden, maar in het oosten uit kleiplaatgronden.

De Nieuwlandgronden in het noorden en westen van het gemeentelijk gebied zijn allen in latere tijden opgeslibd en successievelijk ingepolderd. De diepste geulen tussen de vroegere platen zijn nog als kreekresten in het landschap terug te vinden. De plaat- en schorgronden komen verspreid over het Nieuwland voor. Buitendijks ligt een strook grond, die niet is ingepolderd. De buitendijkse gronden langs het Veerse Meer verkeren thans in een rijpingsproces, een proces dat alle bedijkte zeekleigronden eens hebben doorgemaakt.

2.1. Bodemgeschiktheid

De kwaliteit van de verschillende bodemtypen gekoppeld aan de feitelijke profielopbouw, hoogteligging en waterhuishouding vormt een basis voor de samenstelling van bodemgeschiktheidskaarten. In figuur 2 is een globale geschiktheid voor de land- en tuinbouw weergegeven voor het grondgebied van de gemeente Goes. Voor de samenstelling van deze kaart is gebruik gemaakt van gegevens van de Stichting voor Bodemkartering te Wageningen. In grote lijnen is het volgende beeld te onderscheiden.

In het zuidoosten van de gemeente worden kreekruggronden, kleiplaatgronden, poelgronden en overgangsgronden aangetroffen.

De kreekruggronden bestaan uit een zavelige bovengrond op een kalkrijke zavelige tot zandige ondergrond. De ligging is hoog. Deze gronden zijn door hun goede structuur en waterhuishouding geschikt tot zeer geschikt voor veel bedrijfstypen.

De kleiplaatgronden bestaan uit zavel of lichte klei overgaand in kalkarme zware klei. Dieper wordt het profiel weer lichter en gaat over in kalkrijke zavel. De ligging is vrij hoog. De omstandigheden zijn minder gunstig voor een goede waterhuishouding. Deze gronden zijn slechts matig geschikt voor veel bedrijfstypen of geschikt voor enkele bedrijfstypen.

De poelgronden bestaan uit relatief laaggelegen zware kalkloze klei op veen. Het zijn natte, lage gronden met een sterke neiging tot verslempen. De poelgronden zijn dan ook overwegend ongeschikt of slechts zeer matig geschikt voor enkele bedrijfstypen. Voor grasland zijn deze gronden nog het meest geschikt.

Overgangsgronden bestaan uit zavelige tot licht kleiïge grond, welke meestal naar beneden toe zwaarder wordt en overgaat in kalkloze zware poelklei. Deze gronden zijn gevoelig voor verslemping en daardoor overwegend slechts matig geschikt voor veel bedrijfstypen of geschikt voor enkele bedrijfstypen.

In het noorden en westen van het gemeentelijk grondgebied bevindt zich het Nieuwland, dat voornamelijk bestaat uit schorgronden en verder uit plaatgronden en kreekbeddinggronden. De schorgronden hebben door hun dikke zavelige of kleiïge en kalkrijke bovengrond een goede structuur. Het zijn in het algemeen uitstekende landbouwgronden. Deze gronden zijn dan ook overwegend geschikt tot zeer geschikt voor veel bedrijfstypen.

De plaatgronden komen verspreid over dit gebied voor. Het zand bevindt zich binnen 80 cm in het profiel, hierdoor kunnen deze gronden droogtegevoelig zijn. De gronden zijn matig geschikt voor veel bedrijfstypen of geschikt voor enkele bedrijfstypen.

De kreekbeddinggronden langs de kreekresten liggen laag tot zeer laag en hebben een zeer verschillende profielopbouw. De gebruikswaarde wordt voornamelijk bepaald door de ligging ten opzichte van het grondwater. De kreekbeddinggronden in het onderhavige gebied liggen zeer laag en zijn overwegend ongeschikt of zeer matig geschikt voor enkele bedrijfstypen, ze zijn voornamelijk als grasland in gebruik.

Er zij tenslotte op gewezen, dat andere factoren, die eveneens een rol spelen bij een geschiktheidsbeoordeling, zoals de aanwezige infrastructuur, de afstand tot het afzetgebied, e.d., in deze beoordeling buiten beschouwing zijn gebleven.

2.2. Landschap

Het landschap in het onderhavige gebied behoort tot de relatief jonge en vrij open landschappen; het is een in overwegende mate door de mens gevormd cultuurlandschap, echter in relatie met natuurlijke gegevens als bodemgesteldheid en waterhuishouding. In de oudere delen van het gebied, die reeds tegen het einde van de 13e eeuw bedijkt werden, vertoont het landschap de visuele kernmerken van een sterke binding met de bodem. Dit komt tot uiting in de wijze van verkavelen, de beplanting, de wegenstructuur en de plaats en vorm van de nederzettingen. Naarmate het gebied jonger is, wordt deze binding geleidelijk minder manifest en wordt het landschap meer en meer gedomineerd door kunstwerken, die getuigen van het menselijk ingrijpen. Technische ontwikkelingen maken het mogelijk andere factoren dan de natuurlijke gegevens zwaar te laten wegen bij de inrichting of herinrichting van een gebied. Het landschap verandert onder invloed van technische ingrepen als inpolderen, afdammen, bemalen, draineren, egaliseren enz.. Dergelijke ingrepen brengen niet alleen een grote verandering in schaal van de landschappen met zich mee, zij verminderen evenredig de verscheidenheid in gebruiksvormen en tenderen dus naar een afname van de diversiteit. Desondanks is de herkenbaarheid van grote delen van het onderhavige gebied nog steeds gebaseerd op de natuurlijke verscheidenheid van bodem en bodemgebruik. In grote lijnen laat zich een drietal landschapstypen onderscheiden: het oude polderlandschap, het jonge polderlandschap en het buitendijkse gebied.

Het oude polderlandschap in het zuidoosten van de gemeente wordt gekenmerkt door hogere kreekruggen en lager gelegen poelgronden. Door het grote verschil in bodemgesteldheid tussen de hoge en lage gronden heeft het landschap zich in beide gebieden zeer verschillend ontwikkeld. Op de hoogste gronden concentreerde zich de bebouwing: de dorpen en de boerderijen.

De wegen tussen de dorpen volgen nauwkeurig de kreekruggen, dit verklaart hun slingerende tracé. De hogere gronden zijn door hun goede structuur en ontwatering voornamelijk voor akkerbouw en fruitteelt in gebruik. Langs de kleine percelen van de voor Oudland kenmerkende blokverkaveling groeien veelal meidoornstruwelen. De lager gelegen poelgronden met hun slechte bodemstructuur en ontwatering zijn overwegend als grasland in gebruik. In deze gebieden worden geen boerderijen, boomgaarden of heggen aangetroffen. Het zeer open landschap van de poelgebieden staat tegenover het gesloten landschap, dat op de kreekruggen ontstaan is door de bebouwing en dichte beplanting.

Het jonge polderlandschap van het Nieuwland, in het noorden en westen van de gemeente, is grotendeels na de 13e eeuw bedijkt. Deze gronden hebben een vlakke ligging, goede structuur en ontwatering en zijn grotendeels voor de akkerbouw in gebruik. De inrichting van deze polder is rationeel: grote rechte kavels, rechte wegen op regelmatige afstand van elkaar en verspreide bebouwing. In dit open landschap zijn het voornamelijk de dijken, die het gezichtsveld beperken en hierdoor de schaal van het landschap bepalen. Het noordelijk deel van het Nieuwland heeft de grootste openheid, het gebied ten zuiden van de Schengepolders is wat meer besloten door de vele dijken, wegen en de spoorweg.

Bijzondere elementen, veelal met een landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde, in zowel het oude als het jonge polderlandschap zijn de welen en kreekresten met aanliggende oeverlanden en de inlagen. Welen zijn kleine, maar diepe ronde wateren, overblijfselen van vroegere dijkdoorbraken, waarbij de herstelde dijk met een bocht om de weel is gelegd.

Kreekresten zijn langgerekte wateren van verlande getijdegeulen. Inlagen zijn de gebieden tussen sterk bedreigde zeedijken en de meer landinwaarts gelegen dijken, die terwille van de veiligheid achter die zwakke dijken zijn aangelegd.

De diverse dijken in het polderland kunnen eveneens als elementen met een landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde worden aangemerkt. In de uiteindelijke bestemmingen en gebruiksbepalingen is dit aspect tot uitdrukking gebracht.

Het zeer open buitendijkse landschap zal na de realisering van het Deltaplan van karakter veranderen.

Waar de invloed van de getijde-beweging nog aanwezig is, liggen buitendijks onbegroeide platen en slikken en de laag begroeide schorren. Rond het Veerse Meer, waar de getijde-invloed is weggevallen, zijn de buitendijkse gronden voor een deel beplant met bos.

Het oude polderlandschap binnen de gemeente zal in de komende tijd een sterke karakterwijziging ondergaan.

In de Poel en in het gebied ten zuiden van de Kattendijksedijk worden ruilverkavelingen uitgevoerd. De grillige kavelindeling zal geheel verdwijnen door de sterke kavelvergroting, hierbij zullen de meeste heggen verdwijnen. De waterhuishouding van de poelgronden zal zodanig verbeterd worden, dat deze gronden voor een groot deel als bouwland in gebruik kunnen worden genomen.

De kronkelige weggetjes zullen worden verbreed en rechtgetrokken. Kortom ook het Oudland krijgt een rationeel karakter, vergelijkbaar met het Nieuwland. De verschillen tussen de landschapstypen zullen door de ruilverkavelingen verminderen. Verkavelingstype, wegtracéring en bodemgebruik zijn in steeds mindere mate een basis voor een landschapstypering. Een factor die wel een grote rol kan blijven spelen bij de onderscheiding van verschillen in het landschap, is de mate van openheid van het landschap.

De mate van openheid van het landschap is geen objectief meetbare grootheid, maar kan gerelateerd worden aan de aanwezigheid van visuele begrenzingen. Tot de visuele begrenzingen zijn in dit geval gerekend:

- aanwezige bebouwing;
- verhogingen als dijken en wallen, voorzover hoger dan 1 m;
- opgaand hout, voorzover een aaneengesloten oppervlak beslaand van meer dan 100 m².

Teneinde de aanwezige visuele begrenzingen te kunnen kwantificeren is over de kaart van het gemeentelijk gebied een raster van vierkanten gelegd. Als basis voor de richting van dit raster is genomen het coördinatenstelsel van de Rijksdriehoekmeting, terwijl de maat van de vierkanten overeenkomt met werkelijke afmetingen van 250 x 250 m. Voor elk vierkant kan nu aangegeven worden in welke mate visuele begrenzingen voorkomen.

De gebieden gevormd door aaneengesloten vierkanten met een bezettingsgraad van visuele begrenzingen, die kleiner is dan de gemiddelde bezettingsgraad, vormen het open landschap.

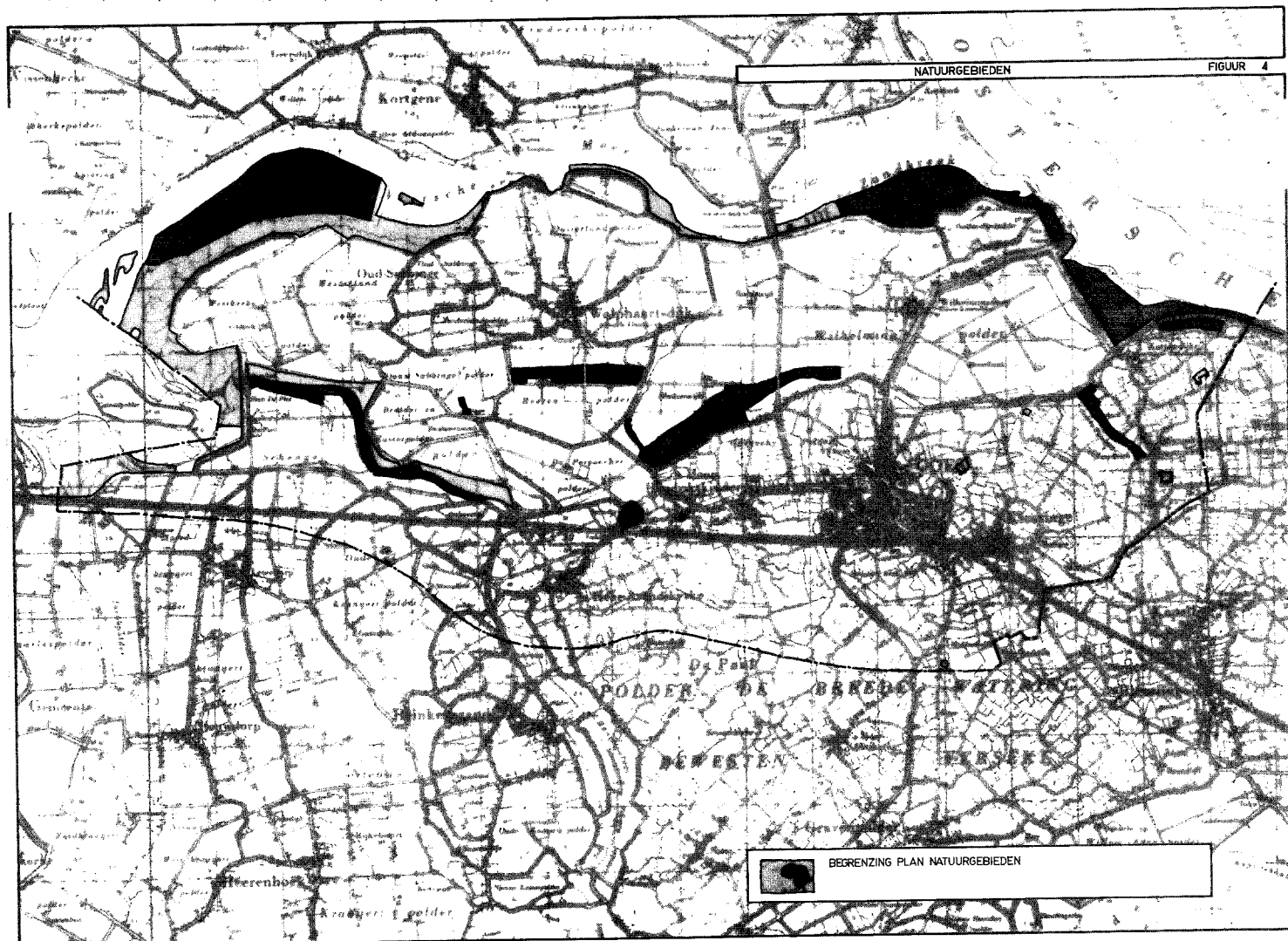
2.3. Natuurgebieden

De bestemming en het gebruik van de natuurgebieden is geregeld in het bestemmingsplan "Natuurgebieden". In de toelichting bij dit plan worden de aard en de waarde van deze gebieden nader beschreven. Een overzicht van de ligging van deze gebieden is in figuur 4 weergegeven. Opgemerkt zij, dat deze gebieden overwegend zowel botanisch als ornithologisch van belang zijn.

De reden om de ligging van de natuurgebieden toch in de beschouwingen voor het onderhavige plan te betrekken is, dat een goed functioneren van deze gebieden mede afhankelijk is van de bestemming en het gebruik van de omringende gronden.

De overige gebieden vormen een minder open landschap. Na correcties voor de solitair voorkomende vierkanten met een afwijkende bezettingsgraad van de omringende vierkanten ontstaat het beeld van de mate van openheid van het landschap, zoals weergegeven in figuur 3.

Globaal gezien liggen de gebieden met de meeste visuele begrenzingen in of nabij de kernen en daartussen met het accent op het noorden en westen van de gemeente, de gebieden met weinig visuele begrenzingen, de open landschappen.

2.4. Bevolking

De bevolking van de gemeente Goes is de laatste jaren voortdurend in aantal toegenomen. Op 1 januari 1974 telde de gemeente in totaal 27.485 inwoners. De gemeentelijke herindeling van 1970, waarbij de gemeente Goes haar huidige grenzen verkreeg, bemoeilijkt een vergelijking van het inwonertal van het betrokken gebied over een lagere periode. Wel kan het inwonertal van verschillende deelgebieden over een lagere periode vergeleken worden, hetgeen inzicht kan geven inzake de spreiding van de bevolking, een gegeven wat voor een bestemmingsplan voor het buitengebied zeker van belang is.

Als eerste vergelijking de volgende cijfers uit het streekplan Midden-Zeeland.

Inwonertal plattelandskernen en verspreide huizen	1947 absoluut	1960 absoluut	in % van 1947
plattelandskernen:			
's-Heer Hendrikskinderen	537	578	108
's-Heer Arendskerke	683	746	109
Eindewege	310	252	81
Wolphaartsdijk	1464	1396	95
Oud-Sabbinge	525	434	83
Wilhelminadorp	415	426	103
Kattendijke	346	320	92
verspreide huizen in:			
's-Heer Arendskerke	2034	1577	78
Wolphaartsdijk	715	541	76
Kattendijke	405	307	76

Een vergelijking met recente statistische gegevens wordt bemoeilijkt door de reeds genoemde gemeentelijke herindeling en de daarmee verband houdende herinrichting van de telgebieden. Wel laten zich over een langere periode de bevolkingsaantallen van de kernen vergelijken, hoewel daarbij mogelijk in een enkel geval een correctie met een tiental inwoners nodig is.

Vergelijking van de uitkomsten van de Algemene Volkstelling 1960 met de meest recente gegevens toont het navolgende beeld:

Inwonertal van de kernen	1960 absoluut	31 december 1975 absoluut	in % van 1960
Goes + Kloetinge	16703	23270	139
's-Heer Hendrikskinderen	578	888	154
's-Heer Arendskerke	746)	1477	148
Eindewege	252)		
Wolphaartsdijk	1396)	1979	108
Oud-Sabbinge	434)		
Wilhelminadorp	426	548	129
Kattendijke	320	343	107

De genoemde bevolkingsaantallen voor de verspreide huizen buiten de kernen duiden op een vermindering van de woonfunctie van het platteland. Weliswaar betreffen deze getallen slechts de periode 1947-1960, maar daar staat tegenover, dat de getallen bijzonder duidelijk zijn.

Daarnaast zij er op gewezen, dat deze ontwikkeling geenszins een uitzondering vormt op elders geconstateerde ontwikkelingen. Een duidelijke bevolkingsgroei manifesteert zich in de kernen langs de Oude Rijksweg: Goes + Kloetinge, 's-Heer Hendrikskinderen en 's-Heer Arendskerke (in samenhang met Eindewege). Ook voor de kern Wilhelminadorp kan van een behoorlijke groei worden gesproken.

In mindere mate is dit het geval met de kernen Wolphaartsdijk (in samenhang met Oud-Sabbinge) en Kattendijke, doch nog altijd van dien aard dat een beleid, gericht op het opvangen van een natuurlijke groei en het bevorderen van structuurverbeteringen zeker gerechtvaardigd is.

2.5. Voorzieningen

De sociale en culturele voorzieningen zijn overwegend geconcentreerd in de kernen, waarbij de stad Goes het meest uitgebreide pakket huisvest. Voorzieningen als winkels, basisscholen, artsen, kerken en sportvelden zijn eveneens aanwezig in 's-Heer Arendskerke en Wolphaartsdijk, maar niet of slechts gedeeltelijk in de andere kernen. In de toelichting bij het streekplan Midden-Zeeland is de aanwezigheid van verschillende voorzieningen in de kernen in beeld gebracht. Zoals in zoveel sectoren is er bij de voorzieningen ook sprake van een schaalvergroting en een daarmee gepaard gaande vergroting van het benodigde draagvlak per voorziening. Dit betekent dat een uitbreiding van de op een kern georiënteerde bevolking vereist is, wil het voorzieningenniveau in die kern gehandhaafd kunnen worden.

In het hoofdstuk Bevolking is reeds gewezen op de groei der verschillende kernen en op de noodzaak voor bepaalde kernen een beleid te voeren, gericht o.m. op handhaving c.q. verkrijging van een aangepast voorzieningenniveau.

Naast de aanwezigheid dient echter ook de bereikbaarheid van de voorzieningen in ogenschouw te worden genomen, waarbij in dit geval voor de bereikbaarheid de nadruk ligt op de afstand tussen de woning en de voorzieningen. Welke afstand hierbij nog aanvaardbaar is hangt van verschillende factoren af, maar voor primaire voorzieningen, zoals winkels en basisscholen, kan gedacht worden aan een afstand van ongeveer 6 km.

Hiermee rekening houdende blijkt dat in het oosten en noordwesten een deel van het plangebied buiten de reikwijdte van de (qua voorzieningen) voornaamste kernen Goes en 's-Heer Arendskerke valt. Ook hierdoor wordt de noodzaak van een beleid, gericht op het opvangen van een zekere (natuurlijke) groei van de kernen Wolphaartsdijk en Kattendijke, gepaard gaande met het op peil houden c.q. verbeteren van het voorzieningenniveau nogmaals geaccentueerd.

2.6. Landbouw

Het overgrote deel van het buitengebied van de gemeente Goes behoort tot het landbouwareaal, waarbij de landbouwgronden overwegend als bouwland worden gebruikt. Het grasland blijft beperkt tot de voor akker- en tuinbouw minder geschikte gronden: op de laag gelegen kreekbeddinggronden van het Nieuwland en op de eveneens laag gelegen poelgronden, zoals het midden-gebied van de Poel. Verder komt wat grasland voor bij boerderijen als thuisweide. De in uitvoering zijnde ruilverkaveling "De Poel-Heinkenszand" beoogt evenwel de mogelijkheid om een groter deel van de gronden als bouwland te exploiteren.

De tuinbouw bestaat hoofdzakelijk uit fruitteelt, inclusief klein-fruit. De grootste concentraties hiervan worden aangetroffen op de kreekruggronden tussen 's-Heer Arendskerke, 's-Heer Hendrikskinderen en Goes en op de kleiplaatgronden ten oosten van Goes. Laatst genoemd gebied is begrepen in het ruilverkavelingsplan "Kappelle-Wemeldinge". De tuinbouw onder staand glas is wat ruimtebeslag betreft van weinig betekenis.

Het bovenstaande is een momentopname van een in beweging zijnde bedrijfstak, immers de landbouw verkeert in een fase van structurele wijzigingen en aanpassingen. Voornamelijk de voortdurend stijgende arbeidsproduktiviteit leidt tot enerzijds een groei naar, qua oppervlak steeds grotere bedrijven en anderzijds een omschakeling naar meer arbeidsintensieve bedrijfstvormen; twee ontwikkelingen met elk hun eigen planologische consequenties.

Bij grote landbouwbedrijven denkt men thans aan oppervlakten van tientallen hectaren, terwijl voor de toekomst door deskundigen oppervlakten genoemd worden van 100 ha en meer. De gemechaniseerde bewerking van deze oppervlakten vraagt bij voorkeur aaneengesloten landerijen met een vlak maaiveld, terwijl de bodemkwaliteit en waterhuishouding aan redelijke eisen moeten voldoen. Grote gebieden met een voor de landbouw geschikte bodemgesteldheid en waterhuishouding dienen derhalve niet onnodig versnipperd te worden, zodat een voortgaande groei van de bedrijven mogelijk blijft.

Arbeidsintensieve bedrijven vragen minder grote oppervlakten. Alhoewel ook deze bedrijven geleidelijk groeien, blijven hierbij de oppervlakten tot enkele hectares beperkt. De eisen welke aan de bodem gesteld worden, variëren nogal; zo stelt het tuinbouwbedrijf zeer hoge eisen aan de bodem, terwijl de varkensmesterij al snel tevreden is. Veel van deze bedrijven zullen aangesloten moeten worden op de openbare nutsvoorzieningen (er zij b.v. op gewezen, dat een goede kwaliteit sproeiwater in het onderhavige gebied veelal slechts uit de kraan komt) welke aansluitingen eenvoudiger te maken zijn bij een zekere concentratie. Vooralsnog zal echter, wat het agrarische grondgebruik in het onderhavige gebied betreft, de nadruk blijven liggen op de grootschalige landbouw.

2.7. Recreatie

Tengevolge van de veranderde verkeers-geografische situatie, de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de hieruit resulterende bevolkingsgroei is de druk van zowel lokale- als bovenlokale recreanten in belangrijke mate toegenomen.

Deze ontwikkeling is verwerkt in een drietal nota's die in het kader van de recreatieve ontwikkeling van de gemeente Goes en de Bevelanden zijn verschenen, t.w.:

- Voorstudie Recreatiestructuurplan Goes (jan. 1971).
- Voorstudie Recreatiebasisplan "De Bevelanden" (maart 1974).
- Inrichtingsschets voor de recreatieve ontwikkeling van de Schelphoek (oktober 1974).

Het buitengebied krijgt daarvoor in toenemende mate een recreatieve functie te vervullen.

Ten einde een groot aantal mensen een verscheidenheid van recreatiemogelijkheden te bieden wordt zonering van het gebied nagestreefd, met het doel om stille gebieden en delen die druk bezocht zullen worden structureel duidelijk te maken. Tussengebieden vormen een overgang van de druk bezochte onderdelen naar de meest stille gedeelten. Deze gebieden zijn qua inhoud en vormgeving afgestemd op een minder grote opvangcapaciteit.

Het accent ligt op een verantwoorde landschappelijke aankleding. De mogelijkheid om naast de drukke opvanggebieden rustige gedeelten in het buitengebied aan te treffen moet bijzonder hoog worden aangeslagen. Het vormt de basis voor een meer gevarieerd milieu.

Naast de zonering wordt het gebied gestructureerd door groengordels c.q. filterzones. Deze zijn uit milieu-hygiënische overwegingen in een drietal gebieden tussen het werkterrein van het Sloe-project en de stedelijke bebouwing van Goes opgezet. Naarmate de groenzones meer van de hinderverwekkende plaatsen zijn verwijderd neemt de recreatieve betekenis toe.

Het polderlandschap ten noordwesten van de kern Goes, vooral ten oosten van Wolphaartsdijk en ten westen van Oud-Sabbinge moet in haar totaliteit als een gaaf agrarisch gebied en natuurmonument gehandhaafd worden.

Gezien met name de verstedelijking van Goes moet in eerste instantie een taak worden gesteld ten aanzien van een zo aantrekkelijk mogelijke ontwikkeling van het woonmilieu. Recreatieve voorzieningen zullen daarom moeten worden afgestemd op de behoefte van de lokale bevolking.

Hierop is het standpunt gebaseerd, dat aan de voor recreatie in aanmerking komende gebieden hoofdzakelijk een dagrecreatieve functie moet worden gegeven. Dit geldt met name voor de gebieden liggende in de kuststrook langs het Veerse Meer, gedeeltelijk langs de Oosterschelde en ten zuiden van de lijn Goes - 's-Heer Hendrikskinderen en 's-Heer Arendskerke.

De inrichting van deze laatste gebieden zal zijn afgestemd op de intensieve dagrecreatie van de stedeling.

Deze laatste strook valt samen met de groengordel c.q. filterzone langs het toekomstige industriegebied.

Volgens een globale prognose, vermeld in voorstudie De Bevelanden, moet zeker in de toekomst gerekend worden op een grotere vraag dan aanbod aan dagrecreatieve voorzieningen.

Ten opzichte van de eigenwaarde van het gebied ten zuiden van het oostelijk gedeelte van het Veerse Meer en de identiteit van de hierin liggende kernen is een grootschalige ontwikkeling van de verblijfsrecreatie aldaar niet of nauwelijks passend. Hier is in een zeer bescheiden mate in een uitbreiding in de sector verblijfsrecreatie voorzien.

Het gebied nabij het Goese Sas aan de Oosterschelde wordt veeleer bestemd voor recreatieve bebouwing, vooral gezien tegen de achtergrond van het gestelde in de voorstudie De Bevelanden, dat de vraag naar accommodaties voor verblijfsrecreatie zal blijven toenemen.

In de kuststrook zijn enkele plaatsen aangewezen voor intensief gebruik en de waterrecreatie. Deze plaatsen zijn gekozen in aansluiting op reeds in gang zijnde ontwikkelingen bij Wolphaartsdijk en op een aantal i.v.m. ontsluiting en nabije recreatie- of stedelijke bestemmingen strategisch gunstig gelegen plaatsen.

2.8. Verkeer

De situatie voor het doorgaande verkeer is binnen het gemeentelijk gebied aanmerkelijk verbeterd na het gereedkomen van de nieuwe rijksweg 58. Een nog ontbrekende belangrijke schakel voor dit verkeer is de doortrekking en aansluiting van de Deltaweg op deze rijksweg 58.

Voor de ontsluiting van het agrarisch gebied zijn de verbeteringen en nieuwe wegen van belang, die in het kader van de ruilverkavelingen "De Poel-Heinkenszand" en "Kapelle-Wemeldinge" worden gerealiseerd.

2.9. Geraadpleegde bronnen

Tweede nota over de ruimtelijke ordening in Nederland,
Den Haag, 1966.

Streekplan Midden-Zeeland,
Provinciaal Bestuur van Zeeland,
Middelburg, 1968.

Atlas van Nederland
Stichting Wetenschappelijke Atlas van Nederland
Den Haag, 1963.

Dr.C.Dekker: Zuid-Beveland. De historische geografie en de
instellingen van een Zeeuws eiland in de middeleeuwen.
Assen, 1971.

Ir.K.van der Meer, I.Ovaa en J.de Buck: De bodemgesteldheid
van de Brede Watering bewesten Yerseke.
Stiboka rapport nr. 292
Wageningen, 1952.

Ir.G.G.L.Steur, I.Ovaa en J.de Buck: De bodemgesteldheid van
het noordwestelijk deel van Zuid-Beveland (Wolphaartsdijk c.a.)
Stiboka rapport nr. 458
Wageningen, 1957.

Classificatie van de gronden in het deltagebied naar hun
geschiktheid voor de tuinbouw.
Stichting voor Bodemkartering, Rijkstuinbouwconsulentschappen
Barendrecht, Goes en 's-Hertogenbosch.
Wageningen, 1962.

De kleuren van zuid-west Nederland. Visie op milieu en landschap.
Contact Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming
Amsterdam, 1972.

Rapport voor de ruilverkaveling "de Poel-Heinkenszand"
Centrale Cultuurtechnische Commissie
Utrecht, 1967.

Rapport voor de ruilverkaveling "Kappelle-Wemeldinge"
Centrale Cultuurtechnische Commissie
Utrecht, 1972.

Voorstudie Recreatiebasisplan "De Bevelanden",
maart 1974.

13e Algemene Volkstelling, 31 mei 1960
Bevolking van de gemeenten, uitgesplitst naar telgebied.
Centraal Bureau voor de Statistiek. Den Haag, n.g.

14e Algemene Volkstelling, 28 februari 1971
Voorlopige uitkomsten.
Centraal Bureau voor de Statistiek. Den Haag, n.g.

3. Beschrijving van het plan

Hoofdpzset

Het buitengebied behoudt overwegend een agrarisch karakter, maar in de kuststrook en het gebied ten zuid-westen van Goes is plaats voor recreatieve bestemmingen, terwijl voorts op een uitbreiding van de stedelijke bebouwing in het gebied rond 's-Heer Arendskerke, 's-Heer Hendrikskinderen, Goes en Kloetinge gerekend moet worden. Naast deze, qua ruimtebeslag belangrijke bestemmingen zijn voorts gronden bestemd voor doeleinden zoals waterkering, verkeersontsluiting, openbare nutsvoorzieningen, enz. Bij de bestemming van de gronden en dus de inrichting van het gebied dient rekening te worden gehouden met de waardevolle landschappelijke differentiatie in open en meer besloten landschapstypen.

Bestemmingen, waarbij intensieve bebouwing en/of gebruik te verwachten is, dienen om deze reden bij voorkeur geconcentreerd te worden in de reeds thans dichter bebouwde en landschappelijk meer gesloten gebieden. Het open landschap kan dan bestemd worden voor doeleinden, die slechts weinig bebouwing met zich brengen.

Dit onderscheid in bestemmingen met meer of minder bebouwing loopt enigszins parallel met de in de landbouw gesignaleerde ontwikkeling naar enerzijds grote arbeidsintensieve landbouw-bedrijven en anderzijds kleine arbeidsintensieve bedrijven. Voor het plan wordt dan ook onderscheid gemaakt in enerzijds aan de grond gebonden akkerbouw, tuinbouw en fruitteelt van de volle grond en veeteelt, bedrijfsvormen met weinig bebouwing, en anderzijds minder grond gebonden bedrijven zoals bedrijven voor intensieve veehouderij, bedrijven of inrichtingen voor agrarische dienstverlening, tuinbouw met staand glas enz. bedrijfsvormen met meer bebouwing.

De aan de grond gebonden akkerbouw, veeteelt, fruitteelt en tuinbouw zonder staand glas zijn in alle gebieden met een agrarische bestemming toegestaan. Om in open agrarische landschappen het open karakter te handhaven dient de bebouwing van deze bedrijven opgericht te worden binnen een tot één bedrijf behorende bouwka-vel van 1 ha en dienen andere bestemmingen geweerd te worden, ook de kleine arbeidsintensieve agrarische bedrijven. Dit heeft tevens het voordeel, dat een voortgaande schaalvergroting mogelijk blijft en niet bij voorbaat bemoeilijkt wordt door een versnippe-ring van de gronden ten gevolge van de vestiging van kleine bedrijven. De toevoeging van andere bedrijfsvormen aan bestaande bedrijven blijft echter mogelijk, mits gebouwd wordt binnen de genoemde bouwka-vel van 1 ha.

De vestiging van niet-grondgebonden arbeidsintensieve agrarische bedrijven is in principe alleen toegestaan in de minder open landschappen, wat naast de genoemde voordelen voor het landschap tevens de voordelen van een zekere concentratie voor de infra-structuur met zich brengt. Veelal zijn het echter juist de gebieden rond de kernen die minder open zijn, zodat concentratie van de arbeidsintensieve bedrijven in het meer besloten landschap een concentratie van deze bedrijven bij de kernen betekent.

Aangenomen mag worden, dat ook bij de arbeidsintensieve bedrijven een groot aantal agrariërs op of bij het bedrijf woont zodat concentratie van deze bedrijven nabij de kernen inhoudt, dat een relatief groot aantal bewoners van het platteland op vrij korte afstand van de kernen en de daar aanwezige primaire voorzieningen woont.

Een dergelijke concentratie is ook gunstig voor het voorzieningen-niveau van de betreffende kernen vooral indien dit kleine kernen zijn.

Immers voor veel mensen zal de korte afstand tot de dichtstbij gelegen kern doorslaggevend zijn voor de keuze op welke kern men zich oriënteert. Bij een grote spreiding en dientengevolge relatief geringere verschillen in afstand tot de verschillende kernen zal bij deze keuze het geboden voorzieningenpakket doorslaggevend worden, wat in de meeste gevallen een keuze voor de grote kern betekent.

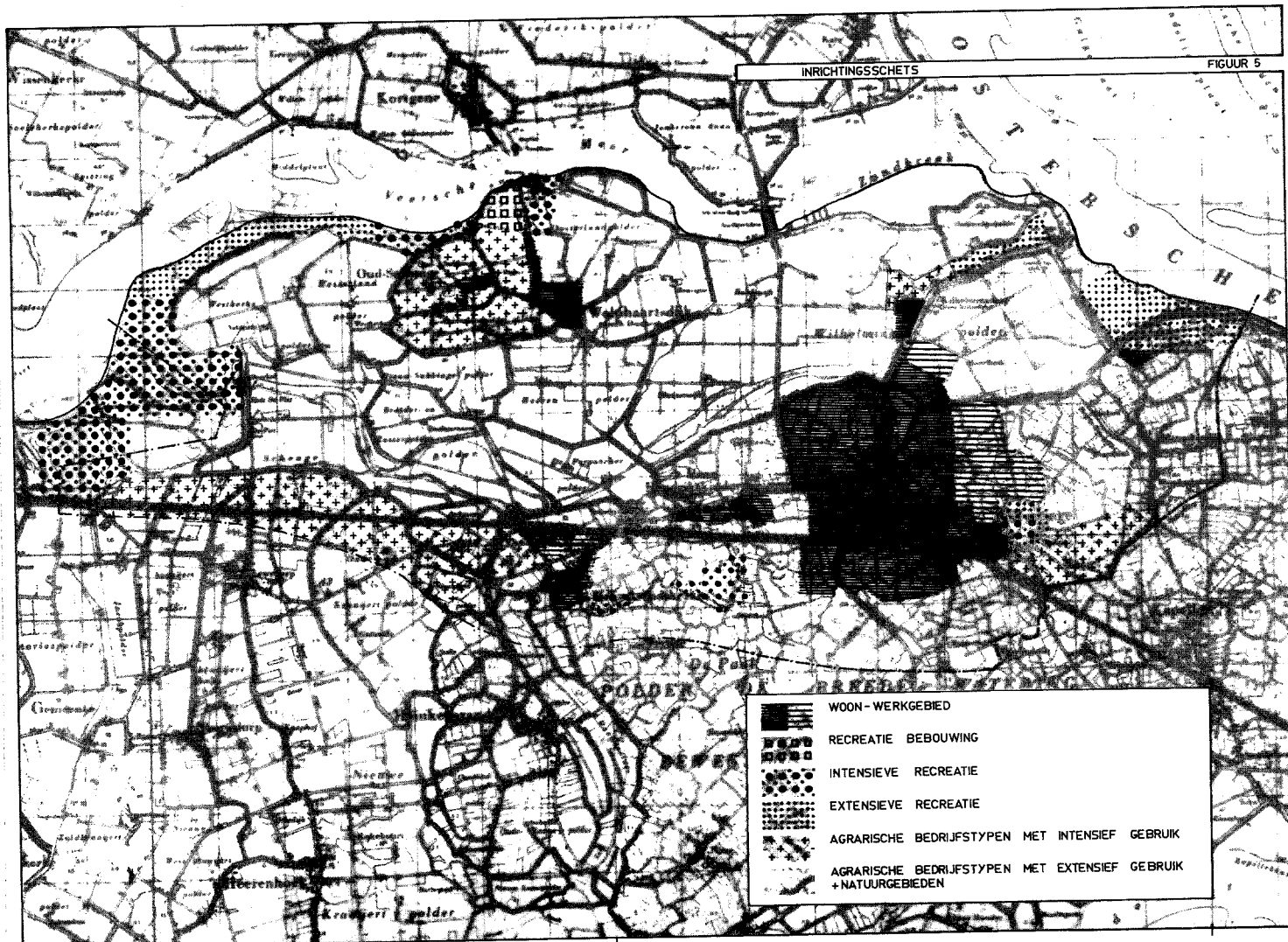
Waar hier sprake is van een concentratie bij de kernen, moet wel een volledige omstrengeling worden voorkomen. Bij de situering van concentraties van arbeidsintensieve bedrijven dient rekening te worden gehouden met de ontwikkelingen op langere termijn. Veel arbeidsintensieve bedrijven vragen grote investeringen die lange afschrijftermijnen met zich brengen (bij de tuinbouw in kassen kunnen de investeringen b.v. oplopen tot f 500.000,-- per ha. wat een omlooptijd van tenminste 20 jaar eist). Door ontwikkelingen zoals uitbreidingen van kernen, aanleg van nieuwe wegen en waterwegen, enz. zouden conflicten kunnen ontstaan met de concentraties van deze bedrijven.

De snelst groeiende kernen moet dan ook de nodige ruimte worden gegeven. Bij de inrichting van de recreatiegebieden langs de kust dient aansluiting te worden gezocht bij het hiervoor geschetste model voor het agrarisch grondgebruik. Ook hier zullen de intensief gebruikte terreinen als campings, zomerhuizen-terreinen en jachthavens, geconcentreerd moeten worden op strategische punten langs de kust. De dichtbebouwde recreatieterreinen zullen moeten aansluiten op meer besloten landschappen. De kuststrook grenzend aan het gebied voor de arbeidsextensieve landbouw kan bestemd worden voor de extensieve, rustige oeverrecreatie.

De verbindingsroutes met deze recreatieconcentratiepunten behoeven niet alle "in het groen" te liggen, integendeel een zekere differentiatie vergroot de keuzemogelijkheid.

De recreant heeft dan de keuze uit een route door het open polderland, een meer beschutte route langs bestaande bebouwing of b.v. een route langs de haven.

De te beschermen natuurgebieden dienen zoveel mogelijk door een rustig gebied omgeven te worden, zeker de gebieden van ornithologisch belang. Een bestemming van de gronden rond deze gebieden voor arbeidsextensieve agrarische bedrijfsvormen, agrarisch gebruik zonder bebouwing of rustige recreatievormen ligt dan het meest voor de hand.

3.1. Inrichtingsschets

Een schets van het voorgaande op de kaart van het onderhavige gebied is weergegeven in figuur 5.

De grote open gebieden liggen in het noordwesten van het gemeentelijk grondgebied, met uitzondering van het gebied rond Wolphaartsdijk, vervolgens ten noordoosten van de stad Goes en in de Poel.

Vergelijking met de bodemgeschiktheidskaart leert, dat vooral het eerstgenoemde gebied geschikt is voor veel agrarische bedrijfstypen, het tweede gebied beperkingen met zich brengt en het derde gebied tenslotte minder geschikt te noemen is, hoewel de ruilverkaveling daar enige verbetering in kan brengen. Het ligt voor de hand in het noordwestelijk gebied de nadruk te leggen op de agrarische produktie, met name in de vorm van grote arbeidsextensieve bedrijven. In het noordoostelijke gebied moet, behalve met de bodemkundige beperkingen, rekening gehouden worden met de uitbreiding van de kern Goes.

De voorziene uitbreiding van terreinen voor natte industrie langs de haven en de verdere uitbreiding van de woonbebouwing in oostelijke richting maken de nadruk op de agrarische produktie minder vanzelfsprekend. Ook in de Poel ligt de nadruk op de agrarische produktie minder voor de hand, maar hier zijn het vooral landschappelijke overwegingen, die er voor pleiten het gebied "open te houden" en zo min mogelijk te bebouwen.

Het gebied rond Wolphaartsdijk is voor concentratie van arbeidsintensieve agrarische bedrijven het meest geschikt, gezien de landschapsopbouw ter plaatse en vooral ter ondersteuning van de aanwezige voorzieningen. De reeds aanwezige jachthavens, zomerhuizen en kampeerterreinen wijzen er op, dat een concentratie van intensieve recreatie in dit gebied ook mogelijk is. Terwille van een verdere uitgroei van dit recreatiecentrum is het dan ook gewenst enige beperkingen op te leggen aan de vestiging van arbeidsintensieve agrarische bedrijven.

Juist de bedrijven, die een ernstige lucht- en oppervlaktewaterverontreiniging te weeg kunnen brengen zouden zich hier niet moeten vestigen.

Bij Wilhelminadorp wordt reeds een zekere concentratie van arbeidsintensieve agrarische bedrijven aangetroffen. Een verdere expansie van deze bedrijven moet mogelijk blijven, doch een voortgaande penetratie van deze activiteiten in het grote open gebied rond Wilhelminadorp moet ongewenst worden geacht.

De recreatievoorzieningen kunnen gesitueerd worden in aansluiting op het minder open gebied ten noorden van Wilhelminadorp en bij Kattendijke.

In het kleinschalige gebied ten oosten van Kloetinge dient, ook na de ruilverkaveling, rekening te worden gehouden met kleine agrarische bedrijven, die over kunnen gaan op meer arbeidsintensieve bedrijfstypen. Mede gezien de ontwikkelingen rond Kapelle, waar reeds enige kascomplexen zijn verrezen, is het gewenst juist in dit gebied de vestiging van bedrijven met meer bebouwing mogelijk te maken.

De bevolkingsontwikkeling tot nu toe en de o.a. in de Beleidsnota voor de Ruimtelijke Ordening omschreven verwachtingen duiden er op, dat de kernen 's-Heer Arendskerke, 's-Heer Hendrikskinderen, Goes en Kloetinge zullen blijven uitbreiden.

Het is dan ook niet aan te bevelen in de directe omgeving van deze kernen de vestiging van arbeidsintensieve, niet-grondgebonden agrarische bedrijven te stimuleren. Hiervoor is meer geschikt de strook ten westen van 's-Heer Arendskerke tussen de dijk ten zuiden van de Schengepolder en de nieuwe rijksweg 58.

In dit gebied zijn reeds enige bedrijven gevestigd, zodat aangesloten kan worden op bestaande ontwikkelingen.

Deze strook met bebouwing sluit in het westen aan op het concentratiepunt voor de recreatie bij de Oranjeplaat en de Piet.

Op deze wijze ontstaat een aaneengesloten zone van een kleinschalig landschap, die aan weerszijden begrensd wordt door open gebieden.

Zoals gemeld heeft aan de bepaling der bestemmingen voor het gemeentelijk grondgebied mede ten grondslag gelegen de beleidsnota Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en Openbare Werken van oktober 1970.

Deze nota is voor een goed deel gebaseerd op een mogelijke groei van Goes tot een stad van meer van 100.000 inwoners en vermeldt als zodanig een uitbreiding van woongebied ten westen van Goes en ten noorden van 's-Heer Hendrikskinderen (gebied "Klapekken"), als 2e fase van uitbreiding.

Nu inmiddels is komen vast te staan dat de groei van Goes zich niet in die mate zal ontwikkelen is het gebied "Klapekken" terug opgenomen in de ruilverkaveling "De Poel-Heinkenszand" en als gevolg daarvan niet meer als woongebied in figuur 5 weergegeven.

3.2. Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan eist, in tegenstelling tot de besproken inrichtingsschets, een nauwkeurige bepaling van de te geven bestemmingen. De bestemmingen zijn ruimtelijk bepaald tot de plankaart en juridisch uitgewerkt in de voorschriften. Deze uitwerking behoeft evenwel enige toelichting, waarbij in het bijzonder aandacht wordt besteed aan de, qua ruimtebeslag zo belangrijke bestemming voor agrarische doeleinden.

Alle op de kaart voor agrarische doeleinden aangewezen gronden zijn bestemd voor akkerbouw, veeteelt, tuinbouw, fruitteelt, bloem- en boomkwekerijen en bosbouw. De bestemming is echter nader uitgesplitst in een viertal klassen teneinde de bebouwing en de mogelijkheid tot vestiging van andere, veelal niet grondgebonden, agrarische bedrijven te kunnen regelen.

In de eerste plaats is een onderscheid gemaakt of wel dan niet gebouwd mag worden. In de tweede plaats is een globale onderscheiding gemaakt tussen wel- en niet-grondgebonden bedrijven terwijl de niet-grondgebonden bedrijven nog onderscheiden zijn in wel- en niet-milieu-belastende bedrijven. Deze onderscheidingen maken het mogelijk recht te doen aan de in voorgaande hoofdstukken beklemtoonde landschappelijke differentiatie en de gesignaleerde ontwikkelingen in de landbouw. De voor "agrarische doeleinden klasse A" aangewezen gronden zijn bestemd voor aan de grond gebonden agrarische bedrijven, zoals akkerbouw, veeteelt, tuinbouw, fruitteelt, bloem- en boomkwekerijen en bosbouw, met dien verstande dat geen bebouwing mag worden opgericht. (Behoudens een vrijstellingsmogelijkheid voor uitbreiding van de ten tijde van het van kracht worden van het plan reeds bestaande bedrijven).

In de overige klassen van de bestemming voor agrarische doeleinden (klasse B, C en D) mag wel worden gebouwd.

Toegestaan is de bouw van bedrijfsgebouwen voor genoemd grondgebruik. Voor de bouw van bedrijfswoningen dient de bedrijfsgrootte aan bepaalde minima te voldoen. De bebouwing dient om verschillende redenen, zoals de openheid van het landschap, de versnippering van de agrarische gronden en het gebruik van de infra-structuur, opgericht te worden binnen een tot één bedrijf behorende bouwkaavel van 1 ha.

Aan bestaande, aan de grond gebonden agrarische bedrijven mogen, overeenkomstig de richtlijnen van gedeputeerde staten, andere min of meer verwante bedrijfstvormen worden toegevoegd, zoals bedrijven of inrichtingen voor agrarische dienstverlening, bedrijven voor intensieve veehouderij en tuinbouwveredelingsbedrijven.

Gezien de herhaaldelijk naar voren gekomen vraag van niet-agrariërs, om in het buitengebied een stalling voor één of meer rijpaarden, schapen, geiten, herten, e.d. te mogen bouwen is een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen voor de bouw van kleine stallingen van niet-beroepsmatig gehouden vee. Deze vrijstellingsbevoegdheid geldt niet voor klasse A. Het behoeft geen betoog dat hierbij aan de situering en de uiterlijke verschijningsvorm meer dan gewone aandacht zal worden geschonken.

Het verschil tussen de klassen B, C en D houdt verband met de vestiging van agrarische hulp-, neven- en aanverwante bedrijven en semi-agrarische bedrijven. Gezien de consequenties die vestiging van bovengenoemde niet-grondgebonden bedrijven met zich kan brengen is de vestiging niet zonder meer mogelijk gemaakt maar gekoppeld aan een wijzigingsbevoegdheid ex art. 11 Wet op de Ruimtelijke Ordening. Van geval tot geval kan op deze wijze de mogelijkheid van vestiging worden bezien, waarbij de belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld eventuele bezwaren kenbaar te maken.

In de bestemming "agrarische doeleinden, klasse B" is deze wijzigingsbevoegdheid alleen opgenomen voor tuinbouwbedrijven met staand glas. Voor het overige kunnen hier alleen normale grondgebonden agrarische bedrijven gevestigd worden.

De bestemming "agrarische doeleinden, klasse C" kent vrijwel dezelfde mogelijkheden als de klasse D maar de wijzigingsbevoegdheid is beperkt tot die niet-grondgebonden bedrijven waarvan aangenomen wordt, dat zij hooguit in geringe mate lucht- en oppervlaktewaterverontreinigingen met zich brengen.

In de bestemming "agrarische doeleinden, klasse D" is naast de vestiging van de normale grondgebonden agrarische bedrijven de vestiging mogelijk gemaakt van de genoemde niet-grondgebonden bedrijven.

In bovenstaande omschrijvingen ontbreekt de in het streekplan gebezigde term "landschappelijk waardevol agrarisch gebied". De bestemming "agrarische doeleinden klasse B" biedt echter dezelfde bescherming als in het streekplan wordt gevraagd voor de met deze term aangeduide gebieden.

Alle bestemmingen zullen nu achtereenvolgens nader worden toegelicht, in volgorde van de plankaart.

Bedrijven.

Het landbouwartikelenbedrijf van de fa. Joh. Gunst en Zn. is als bedrijf bestemd. Dit bedrijf ligt in het gebied tussen de Deltaweg en de stedelijke bebouwing van Goes. Deze gronden hebben een agrarische bestemming gekregen zonder bebouwingsmogelijkheden.

Electriciteitsbedrijf.

Het station in de Poel, dat een belangrijke functie vervult in het landelijk koppelnet op het gebied van de electriciteitsvoorziening, is voor dit doel bestemd. Een viertal hoogspanningsleidingen, waarvan de tracé's op de kaart zijn aangegeven, komen op dit punt samen.

Waterstaatsdoeleinden.

De haven met aanliggende terreinen bij de Piet en het sluizencomplex, dat toegang geeft tot het havenkanaal van Goes, zijn voor waterstaatsdoeleinden bestemd.

De haven bij de Piet doet dienst als werkhaven voor de waterstaten, als landbouwhaven en als aanloophaven voor de watersport.

Gebouwen, ten dienste van de genoemde functies, mogen worden opgericht op de aanliggende terreinen (havenplateau).

Voor de situering van het nieuwe sluizencomplex bij het Goesse Sas is als uitgangspunt genomen het daaromtrent in april 1976 uitgebrachte rapport "Aanpassing en verbetering van schutsluis en havenkanaal van Goes bij bouw van een stormvloedkering in de Oosterschelde".

Verkeersdoeleinden.

Binnen deze bestemming vallen alle in het plan voorkomende wegen, verkeersknooppunten, parkeerterreinen, pleisterplaatsen, rijwielpaden alsmede terreinen voor wegbeheer, onderhoud en verkeersbegeleiding. Op de plaatsen waar binnen deze bestemming de letter B is vermeld, mag een benzinestation en mogen toiletgroepen worden gebouwd. De maten die hiervoor in deze voorschriften worden genoemd, zijn afgeleid van de plannen, die inmiddels zijn gerealiseerd of binnenkort zullen worden gerealiseerd.

Langs wegen en dijken zijn onderbroken lijnen getrokken (bebouwingsgrenzen) die niet naar de zijde van een weg, dijk en/of bestemmingsgrens met de bebouwing mogen worden overschreden.

Naarmate de belangrijkheid van een weg toeneemt, wat ook af te lezen is uit de dikte van de lijn waarmee de weg wordt aangeduid, zal de afstand tot de weg, waarbinnen geen gebouwen mogen worden opgericht, groter worden.

Teneinde bepaalde onbillijkheden te voorkomen in die gevallen waarin de belangen van wegverkeer en dijkbescherming niet worden geschaad is in artikel 22 een (beperkte) vrijstellingsbevoegdheid opgenomen.

Belangrijk nieuw tracé is een verlenging van de Deltaweg, die aansluiting geeft op de nieuwe rijksweg 58.

In afwijking van het streekplan is niet in het plan opgenomen de weg die ten noorden van Goes door de Wilhelminapolder loopt en aansluiting geeft op de Deltaweg. De verwachting is dat de aanleg van deze weg nog lang op zich zal laten wachten.

Diverse wegen staan nog ter discussie, doch nog niet in een zodanig stadium dat daarop in dit bestek nader kan worden ingegaan.

Spoorwegdoeleinden.

Voor deze doeleinden zijn bestemd de verbinding Vlissingen - Goes - Bergen op Zoom en de van deze lijn afgetakte verbindingen met het Sloegebied het havenindustrieterrein van Goes en het voormalige "bietenlijntje".

Bos en parkgebied, klasse B.

Het "Poelbos" ten zuiden van de spoorweg tussen 's-Heer Arendskerke en 's-Heer Hendrikskinderen zal een regionale recreatieve functie gaan vervullen. Gebouwen mogen hier uitsluitend worden opgericht voor het beheer en onderhoud, alsmede voor de recreatie. Eveneens tot bos- en parkgebied bestemd zijn het gebied binnen de Ring van Kloetinge, overeenkomstig het beplantingsplan van de ruilverkaveling, alsmede een perceel nabij de kern Wolphaartsdijk.

Begraafplaats.

De bestaande, in het buitengebied gelegen begraafplaatsen bij Oud-Sabbinge, Wolphaartsdijk, 's-Heer Arendskerke, 's-Heer Hendrikskinderen, Wilhelminadorp, Kattendijke en Kloetinge zijn als zodanig bestemd.

Water.

Tot water zijn bestemd de binnen de gemeente gelegen gedeelten van het Veerse Meer, de Zandkreek, de Oosterschelde en het kanaal naar Goes. Niet op de plankkaart aangegeven zijn de in het buitengebied aanwezige of in het kader van de ruilverkaveling te graven waterlopen, dit op verzoek van het waterschap "De Brede Watering van Zuid-Beveland" en de plaatselijke commissies voor de ruilverkaveling. Deze watergangen vervullen namelijk een belangrijke functie in het agrarisch gebied en dienen met dit gebied één geheel te vormen.

Agrarische doeleinden, klasse A. .

De op deze wijze bestemde gronden zijn bestemd voor agrarische doeleinden met dien verstande dat geen gebouwen, staand glas daaronder begrepen, mogen worden opgericht. (Behoudens een vrijstellingsmogelijkheid voor

uitbreiding van de ten tijde van het van kracht worden van het plan reeds bestaande bedrijven). De bestemming is gelegd op kleine gebieden, voornamelijk gelegen tussen wegen, die op zodanig korte afstand van elkaar liggen, dat door de in acht te nemen rooilijn-afstanden vrijwel geen bebouwingsmogelijkheden overblijven. Daarnaast is deze bestemming gelegd op het gebied tussen de Deltaweg en de stedelijke bebouwing van Goes ten noorden van de spoorlijn, de "Notewei" tussen de wijk "Noordeinde", het "Ei van Tervaten" en kleine stroken langs natuurgebieden, alsmede op het zgn. W.M.Z.-terrein aan de Oostmolenweg.

Agrarische doeleinden, klasse A'.

Deze bestemming is gelegd op gronden met een straal van 1000 meter uit de antenne van het in de Wilhelminapolder gevestigde radiostation. Binnen deze bestemming is het oprichten van agrarische bebouwing mogelijk via vrijstelling van burgemeester en wethouders, gehoord de Eerstaanwezend Ingenieur der Genie te Breda.

Agrarische doeleinden, klasse B.

Deze bestemming is gelegd op het overgrote deel der landbouwgronden in het onderhavige gebied. Op deze gronden is, met uitzondering van staand glas, de bouw toegestaan van gebouwen en andere bouwwerken ten behoeve van aan de grond gebonden agrarische bedrijven. Aan bestaande normale agrarische bedrijven mogen bedrijven of inrichtingen voor agrarische dienstverlening, bedrijven voor intensieve veehouderij en tuinbouwveredelingsbedrijven worden toegevoegd. Een wijzigingsbevoegdheid maakt vestiging van tuinbouwbedrijven met staand glas mogelijk.

Agrarische doeleinden, klasse C.

Deze bestemming is gelegd op een gebied rond Oud-Sabbinge, t.w. de Oud-Sabbingepolder, de Zuiderlandpolder en het westelijk deel van de Oosterlandpolder. De bestemming kent vrijwel dezelfde bebouwings- en gebruiksmogelijkheden als de bestemming agrarische doeleinden, klasse D. De wijzigingsbevoegdheid ex art. 11 Wet op de Ruimtelijke Ordening is echter beperkt tot wijziging ten gunste van tuinbouwveredelingsbedrijven, semi-agrarische bedrijven, bedrijven of inrichtingen voor agrarische dienstverlening en bedrijven voor intensieve veehouderij.

Agrarische doeleinden, klasse D.

Deze gronden zijn bestemd voor agrarische bedrijven met de daarbij behorende bebouwing. Aan bestaande agrarische bedrijven mogen andere bedrijfsvormen worden toegevoegd terwijl een wijzigingsbevoegdheid nieuwe vestiging van andere bedrijven mogelijk maakt. Deze bestemming is gelegd op een deel van de Wilhelminapolder ten noorden van Wilhelminadorp, het meest oostelijk gelegen deel van de Wilhelminapolder, een gebied ten oosten van Kloetinge, alsmede een strook ten westen van 's-Heer Arendskerke tussen de Kraaijertse- en Ankeveersedijk enerzijds en de nieuwe rijksweg 58 anderzijds.

Dijken.

De diverse in het gebied voorkomende dijken zijn onderscheiden in:

a. dijken met een waterstaatkundige functie.

Als zodanig zijn bestemd de zeewaterkerende dijken langs de Oosterschelde. Niet ontkend kan worden dat deze dijken ook een landschappelijk waardevol element kunnen zijn. De waterstaatkundige functie dient hier echter voorop te staan. Als zodanig wordt ook voldoende bescherming voor instandhouding verkregen. Ongehinderde uitvoering van werken in het kader van de dijkversterkingen langs de Oosterschelde is via de vrijstellingsbepalingen in artikel 18 gewaarborgd.

b. Dijken met een waterstaatkundige en landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke functie.

Diverse dijken en dijkgedeelten dienende als tweede waterkering hebben tevens een landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke functie.

In de bestemmingen is deze "dubbelfunctie" tot uitdrukking gebracht. De afstand tot de dijk die voor bebouwing in acht moet worden genomen wordt gemeten uit de teen van de dijk of, indien er een weg onderlangs loopt, uit het hart van die weg.

c. Landschappelijk waardevolle dijken.

Enkele dijkgedeelten die geen functie meer vervullen in het kader van de waterkering zijn, in samenhang met het aangrenzende polderlandschap landschappelijk en/of natuurwetenschappelijk waardevolle elementen en zijn als zodanig bestemd.

Sportterreinen.

De bestaande sportterreinen ten noorden van 's-Heer Hendrikskinderen en ten oosten van Wolphaartsdijk zijn als zodanig bestemd. Met een voorgenomen uitbreiding van het sportterrein 's-Heer Hendrikskinderen is bereids rekening gehouden.

Aanvullende bepalingen.

Onder deze paragraaf zijn in de voorschriften onder andere opgenomen: algemene vrijstellingen, gebruiks- en overgangsbepalingen, aanlegvergunningen, strafbaarheid bij overtreding van de voorschriften, bepalingen ten aanzien van het optisch vrij pad en bepalingen ten aanzien van het bouwen binnen een bestemming.

4. Resultaten van het vooroverleg.

Naar aanleiding van het vooroverleg heeft, ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp, een vernummering van artikelen plaats gehad, als volgt:

Artt. 13, 14 en 15 zijn samengevoegd tot één art. 13;
Art. 16 is vernummerd tot 14;
Art. 15 is nieuw ingevoegd;
Art. 17 is vernummerd tot 16;
Art. 18 is vernummerd tot 17;
Artt. 19 en 20 zijn vervallen;
Art. 21 is vervallen;
Artt. 22 t/m 29 zijn vernummerd in 18 t/m 25.

Gestreefd is ook naar een meer logische aanduiding van de verschillende gebieden voor agrarische doeleinden, n.l. door de letteraanduidingen A t/m D alfabetisch te laten aansluiten aan de volgorde van de mate van beperkingen die deze gebieden kennen. De hanteerbaarheid en de duidelijkheid van de voorschriften worden hiermee bevorderd.

In verband daarmee worden de aanduidingen ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp als volgt gewijzigd:

AA blijft AA - gebied met de meeste beperkingen;
AC wordt AB - grootschalig gebied met vrij veel beperkingen;
AD wordt AC - minder beperkingen, vnl. voor wat betreft de wijzigingsbevoegdheid ex art. 11 der Wet op de Ruimtelijke Ordening;

AB wordt AD - gebied met de minste beperkingen.

A. Voorschriften.

a. Gewestelijke raad voor Zeeland van het Landbouwschap te Goes.

(Door het Landbouwschap is niet schriftelijk gereageerd doch de bezwaren zijn in een tweetal besprekingen naar voren gebracht en toegelicht.)

- Gevraagd wordt voor de bedrijfsdefinities in artikel 1 meer aansluiting te zoeken bij het rapport "bouwen in het agrarisch gebied" dd. januari 1976.

Hieraan is gevolg gegeven.

- In de artikelen 13, 14 en 15 ware als bouwpercelen voor te schrijven: "een tot één bedrijf behorend bouwperceel van 1 ha".

Hieraan is gevolg gegeven (art. 13).

- Toevoeging van een agrarisch productiebedrijf aan een bestaand agrarisch bedrijf moet in alle categoriën mogelijk zijn.

Hieraan is tegemoet gekomen door in artikel 13, lid 2 alsnog op te nemen: "een bedrijf voor intensieve veehouderij".

- Er worden te veel beperkingen opgelegd door kassenbouw (staand glas) slechts mogelijk te maken na planwijziging ex. artikel 11 Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Glasopstallen waren slechts te verbieden in bepaalde zones rond de kernen en/of in die gebieden die daarvoor uit landschappelijk oogpunt in aanmerking komen.

In verband daarmee zijn voor de klassen C en D de woorden "met uitzondering van staand glas" geschrapt. Voor klasse B zijn deze woorden gehandhaafd. Het wordt ongewenst geacht in dit grootschalige gebied staand glas onbeperkt toe te laten.

Teneinde evenwel aan bepaalde wensen tegemoet te komen (b.v. bedrijfs-omschakeling) is in lid 3 van artikel 13 de mogelijkheid geopend tuinbouwbedrijven met staand glas via een planwijziging ex. artikel 11 Wet op de Ruimtelijke Ordening toe te laten.

- De bepalingen omtrent de vestiging van niet-grondgebonden bedrijven worden te strak geacht. Slechts in enkele gevallen moet een artikel-11-plan nodig zijn. In de meeste gevallen moet via een vrijstelling en een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten ook vestiging van niet aan de grond gebonden bedrijven worden toegestaan.

Enige verruiming wordt geboden door de toevoegingsmogelijkheden voor alle klassen uit te breiden met bedrijven voor intensieve veehouderij. Ook het niet langer weren van staand glas in de klassen C en D betekent enige verruiming. Overigens wordt het gewenst geacht voor nieuwe vestigingen art. 11 Wet op de Ruimtelijke Ordening te hanteren, in klasse C iets meer beperkingen op te leggen en in klasse B de nieuwe vestigingen te beperken tot tuinbouwbedrijven met staand glas.

- Het toelaten van stallingen voor niet beroepsmatig gehouden vee wordt bezwaarlijk geacht aangezien dit zal leiden tot ongewenste snipperverkaveling.

Aangezien de vraag naar dergelijke stallingen herhaaldelijk naar voren komt wordt het gewenst geacht de mogelijkheid hiertoe open te houden via een vrijstellingsbevoegdheid. Gevreesd moet worden dat vergaande beperkingen van deze inmiddels gangbare en algemeen aanvaarde vorm van vrijetijdsbesteding zal leiden tot allerlei moeilijk grijpbare ontduikingen.

Door het hanteren van stringente voorschriften voor de uiterlijke verschijningsvorm moet landschapsontsiering in de hand kunnen worden gehouden.

Ook snipperverkaveling behoeft, bij zorgvuldige plaatsbepaling, niet te zeer te worden gevreesd en kan bovendien ook op andere wijze ontstaan.

Wel is de oorspronkelijk gedachte maximale oppervlakte teruggebracht tot 40 m² en geldt de vrijstellingsbevoegdheid niet voor klasse A.

b. Waterschap de Brede Watering van Zuid-Beveland te Goes.

(Reactie bij brief van 18 november 1975, nr. 1307-75).

- Verzocht wordt een definitie op te nemen voor openbare watergang. Hieraan is gevolg gegeven in artikel 1 onder t.
- Het vereiste van aanlegvergunning voor baggerwerkzaamheden wordt niet passend geacht, evenals voor verhardingen omdat dit ontsluiting van landerijen en dijkbermen in de weg staat.

De werkzaamheden waarop het waterschap doelt kunnen geacht worden te behoren tot de normale onderhoudswerkzaamheden. Aangezien deze van het vereiste van aanlegvergunning zijn uitgesloten kan de redactie ongewijzigd worden gelaten.

c. Eerstaanwezend ingenieur der genie, dienstkring Breda, te Breda.

(Reaktie bij brief van 7 januari 1976, nr. 1).

- Opgemerkt wordt dat de in artikel 21, sub b van de voorschriften opgenomen bouwhoogte-beperking op de gronden, bestemd voor militaire doeleinden, tot ten hoogste 4 m, gezien de ter plaatse reeds aanwezige hogere bebouwing, niet adequaat is. Verzocht wordt deze maat te verhogen tot 6 m.

Het betreffende gebied is thans opgenomen in het bestemmingsplan "De Weitjes" en niet meer in "Buitengebied". Met de opmerking zal in plan "De Weitjes" rekening worden gehouden.

d. Hoofdingenieur-directeur voor de Landinrichting te Goes.

(Reaktie bij brief van 20 januari 1976, nr. 10665).

- In artikel 9 dient het woord "recreatie" gewijzigd te worden in "dagrecreatie".

Hieraan is gevolg gegeven.

- Artikel 9: De redactie ten aanzien van het oprichten van gebouwen dient dusdanig gewijzigd te worden dat slechts sprake kan zijn van het oprichten van één gebouw per object.

Een dergelijke redactie wordt minder gewenst geacht omdat hierdoor begripsverwarring zou kunnen ontstaan omtrent "een object". Gekozen is daarom voor de constructie om de eventuele bouw te binden aan een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten.

- In de artikelen 12 t/m 15 dient het woord "landbouw" te worden vervangen door "akkerbouw".

Hieraan is, in artikel 13, gevolg gegeven.

- In de artikelen 12 t/m 15, lid 1 dient na "boomkwekerij" te worden ingevoegd: "bosbouw".

Hieraan is, in artikel 13, gevolg gegeven. De bedrijfsgrootte voor een dienstwoning is gesteld op 20 ha.

- De stallingen voor niet-beroepsmatig gehouden vee zijn zowel landbouwkundig als landschappelijk onaanvaardbaar.

Aangezien de vraag naar dergelijke stallingen herhaaldelijk naar voor komt wordt het gewenst geacht de mogelijkheid hiertoe open te houden via een vrijstellingsbevoegdheid. Gevreesd moet worden dat vergaande beperkingen van deze inmiddels gangbare en algemeen aanvaarde vorm van vrijetijdsbesteding zal leiden tot allerlei moeilijk grijpbare ontduikingen. Door het hanteren van stringente voorschriften voor de uiterlijke verschijningsvorm moet landschapsontsiering in de hand kunnen worden gehouden. Ook snipperverkaveling behoeft, bij zorgvuldige plaatsbepaling, niet te zeer te worden gevreesd en kan ook op andere wijze ontstaan.

Wel is de oorspronkelijk gedachte oppervlakte teruggebracht van 50 naar 40 m² en geldt de vrijstellingsbevoegdheid niet voor klasse A.

- Artikelen 13, 14, 15, lid 1, sub a (thans art. 13, lid 1, sub a): Deze bepaling behoort te luiden: "de gebouwen zullen worden gebouwd binnen een tot één bedrijf behorend bouwperceel van 1 ha".

Aangezien dit ook door het landbouwschap is gevraagd is hieraan tegemoet gekomen.

- De bouwhoogte van een silo dient van 15 naar 10 m te worden teruggebracht. Een ontheffing is eventueel mogelijk na een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten.

Het landbouwschap heeft hiertegen ernstige bezwaren omdat een dergelijke bepaling de normale ontwikkelingen in de landbouw te zeer zou bemoeilijken.

In verband hiermee is in artikel 13 gekozen voor de navolgende constructie:

In lid 1, sub b is een maximale bouwhoogte opgenomen van 10 m en in lid 4, sub a een vrijstellingsbevoegdheid van burgemeester en wethouders tot 15 m.

Daarnaast is in lid 5, sub c een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders voor een grotere hoogte dan 15 m, echter na verkregen verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten en na ingewonnen advies van een door gedeputeerde staten ingestelde commissie van advies van agrarische deskundigen.

- Artikelen 13, 14 en 15, lid 2 (thans art. 13, lid 2):
Toevoeging van een agrarisch produktiebedrijf aan een bestaand agrarisch bedrijf moet mogelijk zijn.

Gezien ook gelijke vraag van het landbouwschap is hieraan gevolg gegeven door in artikel 13, lid 2, alsnog op te nemen "een bedrijf voor intensieve veehouderij".

- De geprojecteerde 32 landhuizen op 0,5 ha hebben geen enkele positieve landschappelijke waarde. Ze dienen enkel als opvulling of als voortzetting van de lintbebouwing, hetgeen landschappelijk ongewenst is. Indien men de bouw van landhuizen in het buitengebied persé wil toelaten dan dient dit te geschieden door een plaatsaanduiding zodat een concentratie van landhuizen mogelijk is. Ze dienen dan echter gebouwd te worden op een bouwplaats van minimaal 2 ha.

Voorschriften omtrent de bouw van landhuizen zijn thans niet langer in het plan opgenomen.

Enkele bouwplaatsen zullen wellicht kunnen worden "meegenomen" via de z.g. "invulplannen" voor diverse kernen en het plan voor de "landelijke bebouwingsconcentraties". Daarnaast zal een apart plan in voorbereiding worden genomen voor een concentratie van landhuizen op bouwplaatsen van minimaal 2 ha.

e. Directeur-Generaal voor de energievoorziening te 's-Gravenhage.

(Reactie bij brief van 28 oktober 1975, nr. 375/III/1510/EM).

- Geen bemerkingen.

f. Gemeente Arnhem.

(Reactie bij brief van 19 november 1975, nr. 1388).

- Geen op- of aanmerkingen.

g. Gemeente Borsele.

(Reactie bij brief van 16 december 1975, afd. III-bur.1).

- Verzocht wordt de minimum-oppeervlakte voor het bouwen van een bedrijfswoning bij een fruitteeltbedrijf, een tuinbouwbedrijf zonder staand glas en een bloem- en boomkwekerij te brengen van 2 op 4 ha.
Hieraan is gevolg gegeven waardoor tevens aansluiting wordt verkregen aan het eerder aangehaalde rapport "bouwen in het agrarisch gebied" d.d. januari 1976 (art. 13, lid 1).

h. Gemeente Kapelle.

(Reactie bij brief van 11 december 1975, nr. M/J/45/9).

- Voor de bouw van een bedrijfswoning moet het bedrijf voldoen aan bepaalde oppervlaktenormen. In Kapelle zullen geen oppervlaktenormen worden gehanteerd. Voorgeschreven is daar een advies van de Hoofdingenieur-directeur voor de Landinrichting inzake agrarisch gebruik en noodzaak.

Overeenkomstig het verzoek van het landbouwschap is ten deze aansluiting gezocht aan het rapport "bouwen in het agrarisch gebied" d.d. januari 1976 en de daarin geadviseerde oppervlaktenormen.

- Er worden te veel beperkingen opgelegd door kassenbouw (staand glas) slechts mogelijk te maken na planwijziging ex art. 11, Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Glasopstallen waren slechts te verbieden in bepaalde zones rond de kernen en in die gebieden die daarvoor uit landschappelijk oogpunt in aanmerking komen.

Gelijke opmerking wordt gemaakt door het landbouwschap. Verwezen wordt naar hetgeen daaromtrent hiervoor is gezegd.

- De bepalingen omtrent de vestiging van niet-grondgebonden bedrijven zijn te strak. Slechts in enkele gevallen moet een art. 11-plan nodig zijn. In de meeste gevallen moet via vrijstelling en een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten ook vestiging van niet aan de grond gebonden bedrijven worden toegestaan.

Gelijke opmerking werd ook gemaakt door het landbouwschap. Verwezen wordt naar hetgeen daaromtrent hiervoor is gezegd.

- Stallingen voor niet-beroepsmatig gehouden vee lijden tot ongewenste snipperverkaveling. Kapelle zal dit niet of slechts sporadisch toestaan en daarbij een bepaalde oppervlakte grond voorschrijven.

Opmerkingen omtrent dit onderwerp werden ook gemaakt door het Landbouwschap en de H.I.D.-landinrichting.

Naar hetgeen daaromtrent hiervoor is gezegd wordt korthedshalve verwezen.

- Er bestaan ernstige bedenkingen tegen de bouw van een aantal landhuizen bij de Kapelseweg, met het oog op de door uitritten ontstane verkeers-onveiligheid.

Zoals reeds gemeld zijn voorschriften omtrent de bouw van landhuizen thans niet langer in het plan opgenomen.

Enkele bouwplaatsen zullen wellicht kunnen worden "meegenomen" via de z.g. "invulplannen" voor diverse kernen en het plan voor de "landelijke bebouwingsconcentraties".

Daarnaast zal een apart plan in voorbereiding worden genomen voor een concentratie van landhuizen op bouwplaatsen van minimaal 2 ha.

- In het voorliggende ontwerp mogen alle niet-agrarische woningen worden vergroot tot een inhoud van 350 m³ en worden uitgebreid met bijruimten tot 40 m². Bovendien maakt artikel 22 nog eens 10 m² mogelijk. In Kapelle wordt van de volgende opzet uitgegaan:
 - aanvaardbare burgerwoningen in het agrarisch gebied zullen kunnen worden gelegaliseerd via plannen voor z.g. landelijke bebouwingsconcentraties. Er komen dan mogelijkheden voor normale uitbreidingen en algehele vernieuwingen;
 - niet-gelegaliseerde, verspreid staande woningen kunnen uitsluitend op basis van het overgangsrecht gehandhaafd worden. Indien een woning te klein is voor permanente bewoning mogen uitsluitend sanitaire voorzieningen worden gebouwd met het oog op gebruik als tweede woning.
- Bij grotere woningen die voor permanente bewoning geschikt zijn mag tevens, in bepaalde gevallen, bergruimte worden gebouwd.

Deze visie zal tot gevolg hebben dat vele van de betreffende woningen gaan verkrotten en de landschappelijke waarde van het buitengebied gaan aantasten.

Deze verspreide woningen geven, mits goed onderhouden, het buitengebied een zekere aantrekkelijkheid mee en kunnen daar dus zeer wel in passen. Bovendien zal deze visie het 2e woning-bezit sterk stimuleren terwijl dezerzijds de voorkeur wordt gegeven aan permanente bewoning.

Om deze redenen moet het dan ook noodzakelijk worden geacht de mogelijkheid voor een gewenste akkommodatie-aanpassing te bieden, waartoe een uitbreidingsmogelijkheid tot 350 m³ zonder meer nodig is. Hierbij zal uiteraard, via een stringent welstandsbeleid voor handhaving, c.q. verkrijging van een passend uiterlijk moeten worden gewaakt.

i. Gemeente Kortgene.

(Reactie bij brief van 17 oktober 1975).

- Geen bedenkingen.

j. Gemeente Veere.

(Reactie bij brief van 16 oktober 1975).

- Geen bezwaren.

k. N.V. Nederlandse Spoorwegen te Utrecht.

(Reactie bij brief van 5 november 1975, nr. 3/281/11140).

- Geen opmerkingen.

l. N.V. Watermaatschappij "Zuid-West-Nederland" te Goes.

(Reactie bij brief van 11 november 1975, S/hb-8401).

- Gevraagd wordt het aan de maatschappij in eigendom toebehorende terrein aan de Molenweg te Kloetinge als opslagterrein te bestemmen.

Het terrein heeft thans een agrarische bestemming AB. Het huidige gebruik als opslagterrein kan op basis van het overgangsrecht gehandhaafd blijven. Legalisering van het gebruik via bestemmingsbepalingen wordt ongewenst geacht uit landschappelijke overwegingen. Wijziging van het karakter van de opslag zou ongewenste aantasting van het landschap kunnen betekenen.

- De eis van een aanlegvergunning bij de bestemming "agrarische doeleinden" wordt te stringent geacht, aangezien dit betekent dat voor iedere dienstleiding een aanlegvergunning moet worden gevraagd.

De eis van aanlegvergunning geldt alleen voor die werken en/of werkzaamheden die geen normale onderhoudswerkzaamheden zijn. Handhaving van de eis voor nieuwe leidingen wordt gewenst geacht teneinde versterking van landschap, enz. tegen te kunnen gaan.

m. Sub-commissie voor de gemeentelijke bestemmingsplannen van de provinciale planologische commissie voor Zeeland te Middelburg.

(Reactie bij brief van 16 februari 1976, nr. 632).

- Bij de begripsomschrijving van een "agrarisch toeleveringsbedrijf" dient "kassenbouw" en "kassenverwarmingsbedrijf" achterwege te blijven. Deze bedrijven behoren een plaats te krijgen op het industrieterrein.

Hieraan is tegemoet gekomen. Een en ander sluit ook aan op het geadviseerde in het rapport "bouwen in het agrarisch gebied" d.d. januari 1976.

- Artikel 6: Het toegelaten aantal van 6 dienstwoningen bij een sluizencomplex ware te beperken.

Het aantal is thans teruggebracht tot 4.

- Artikel 9: Het woord "recreatie" dient te worden gewijzigd in "dagrecreatie".

Hieraan is gevolg gegeven.

- Artikelen 13, 14 en 15, lid 1: sub a dient te luiden: "de gebouwen zullen worden gebouwd binnen een tot één bedrijf behorend bouwperceel van 1 ha".

Hieraan is gevolg gegeven.

- Artikelen 13, 14 en 15, leden 1 en 2:

De bouwhoogte van een silo dient van 15 naar 10 m teruggebracht te worden. Een ontheffing is eventueel mogelijk na een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten.

Het landbouwschap heeft hiertegen ernstige bezwaren omdat een dergelijke bepaling de normale ontwikkelingen in de landbouw te zeer zou bemoeilijken.

Deze bezwaren worden wel gegrond geacht waarom gekozen is voor de navolgende constructies:

In lid 1, sub b van artikel 13 is een maximale bouwhoogte opgenomen van 10 m en in lid 4, sub a een vrijstellingsbevoegdheid voor burgemeester en wethouders tot 15 m.

Daarnaast is in lid 5, sub a een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders tot een grotere hoogte dan 15 m, echter na verkregen verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten en na ingewonnen advies van een door gedeputeerde staten ingestelde commissie van agrarische deskundigen.

- Artikelen 13, 14 en 15, lid 2:

De hier genoemde bedrijven (landbouwtechnisch hulpbedrijf en tuinbouwveredelingsbedrijf) dienen via art. 11 Wet op de Ruimtelijke Ordening in een plan te worden opgenomen.

Een dergelijke bepaling stuit bij het landbouwschap op grote bezwaren. Vooral voor "toe te voegen" bedrijven wordt van die zijde een zekere vrijheid gevraagd.

De voorkeur wordt er daarom aan gegeven deze toevoeging aan bestaande bedrijven mogelijk te maken zonder een aparte plan-procedure.

Een en ander strookt ook met de zienswijze van de Hoofdingenieur-directeur voor de Landinrichting. In de thans voorgestelde redactie kunnen worden toegevoegd:

- een bedrijf of inrichting voor agrarische dienstverlening;
- een bedrijf voor intensieve veehouderij;
- een tuinbouwveredelingsbedrijf.

- Artikel 13, lid 3: Uitgesloten dienen te worden:

1. agrarisch afzetbedrijf;
2. agrarisch verwerkingsbedrijf;
3. agrarische industrie;
4. opslagbedrijf;
5. uitstallingsbedrijf.

Hieraan is gevolg gegeven. Wering van de sub 1 t/m 3 genoemde bedrijven sluit aan bij de zienswijze, neergelegd in het rapport "bouwen in het agrarisch gebied" d.d. januari 1976. Aanwezigheid van de sub 4 t/m 5 genoemde bedrijven in het buitengebied moet ongewenst worden geacht.

- Art. 12, lid 2 en artt. 13, 14 en 15, lid 4:

De stallingen voor niet-beroepsmatig gehouden vee zijn zowel landbouwkundig als landschappelijk onaanvaardbaar.

Verwezen zij naar de door het Landbouwschap en HID-Landinrichting omtrent dit onderwerp gemaakte opmerkingen en de terzake gestelde aantekeningen.

- Art. 15, lid 3 (thans art. 13, lid 3).

Uitgesloten dienen te worden:

1. een agrarisch afzetbedrijf;
2. een uitstallingsbedrijf.

Hieraan is gevolg gegeven. Een agrarisch afzetbedrijf kan een plaats vinden op een industrieterrein. Dit sluit aan op het rapport "bouwen en wonen in het agrarisch gebied" d.d. januari 1976. De aanwezigheid van een uitstallingsbedrijf in het buitengebied moet inderdaad ongewenst worden geacht.

- Tegen de bouw van zes landhuizen nabij Tervaten en de Kapelseweg bestaan ernstige bedenkingen, omdat in dit gebied nieuwe bebouwing schade zal doen aan zijn omgeving.

De vier landhuizen, geprojecteerd aan de Monnikendijk leveren eveneens ernstige bedenkingen op omdat op deze wijze een nieuwe bebouwingsconcentratie zou ontstaan.

Eveneens is dit het geval met een tweetal indicaties voor landhuisbouw aan de Oude Rijksweg zulks in verband met nieuwe uitwegen op die weg.

Voor wat betreft de situering nabij de kern 's-Heer Hendrikskinderen, dient ervoor te worden gewaakt dat de mogelijke landhuisvestigingen een eventuele uitbreiding van die kom niet zullen blokkeren.

In artikel 19, sub b, ware de afstand tot de perceelsgrens op 30 m te stellen.

Zoals reeds gemeld zijn voorschriften omtrent de bouw van landhuizen thans niet langer in het plan opgenomen.

Enkele bouwplaatsen zullen wellicht kunnen worden "meegenomen" via de z.g. "invulplannen" voor diverse kernen en het plan voor de "landelijke bebouwingsconcentraties".

Daarnaast zal een apart plan in voorbereiding worden genomen voor een concentratie van landhuizen op bouwplaatsen van minimaal 2 ha.

- Art. 28 (thans 24): De volgende richtlijn wordt gehanteerd:
Woningen die niet als bedrijfswoning in gebruik zijn mogen alleen gedeeltelijk worden vernieuwd voor zover dat nodig is om aan moderne sanitaire eisen te voldoen, zonder dat daarbij het uitzwendig karakter van het gebouw ingrijpend wordt gewijzigd. Indien hiervoor een aanbouw aan het gebouw nodig is mag deze geen grotere oppervlakte hebben dan 5 m² en geen grotere inhoud dan 15 m³. Bovendien mag voor berging van een auto, indien daarvoor in of bij het bestaande gebouw geen mogelijkheid is, en uitsluitend indien de inhoud van het bestaande gebouw tenminste 250 m³ bedraagt, een bijgebouw worden geplaatst, waarvan de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 25 m² en de dakvoetheogte niet meer dan 3 m.

Handtering van deze richtlijn zal tot gevolg hebben dat vele van de betreffende woningen gaan verkrotten en de landschappelijke waarde van het buitengebied gaan aantasten.

Deze verspreide woningen geven, mits goed onderhouden, het buitengebied een zekere aantrekkelijkheid mee en kunnen daar dus zeer wel in passen.

Bovendien zal hantering van deze richtlijn het 2e-woningbezit sterk stimuleren terwijl dezerzijds de voorkeur wordt gegeven aan permanente bewoning.

Om deze redenen wordt het dan ook noodzakelijk geacht de mogelijkheid voor een gewenste akkommodatie-aanpassing te bieden, waartoe een uitbreidingsmogelijkheid tot 350 m³ zonder meer nodig is. Hierbij zal uiteraard, via een stringent welstandsbeleid voor handhaving, c.q. verkrijging van een passend uiterlijk moeten worden gewaakt. De oppervlakte voor bijgebouwen is teruggebracht tot 25 m². Veelal zal het slechts om een garage gaan, waartoe deze oppervlakte voldoende wordt geacht.

B. Plankaart.

a. *Ruilverkavelingscommissie "De Poel - Heinkenszand"*.

(reactie bij brief van 4 dec. 1975, nr. 2762, en 12 mei 1976, nr. 2870).

- De nieuwe weg in de Goese Polder komt op de kaart niet voor.
Het tracé is thans aangegeven.
- Het tracé van de weg tussen spoorbaan en Poelbos (ten zuiden van 's-Heer Hendrikskinderen) is niet juist.
Het tracé is thans verbeterd aangegeven.
- De grenzen van het Poelbos zijn niet juist.
De plankaart is op dit punt aangepast.
- De verbinding Poelweg - Pykesweg dient te worden getraceerd langs de noord-westzijde van boomgaard Fierloos. De aansluiting langs de zuid-westzijde van de boomgaard naar de Maartensweg dient te worden afgevoerd.
De plankaart is op dit punt aangepast.
- De verbindingsweg tussen het oostelijke en het westelijke gedeelte van het Poelbos dient alsnog te worden aangegeven.
De plankaart is op dit punt aangepast.
- Op het plan dienen alsnog te worden aangegeven enkele geplande toegangspaden naar het Poelbos.
Deze zijn thans als rijwielpaden aangegeven.
- Het tracé van de Oostweg vanaf bedrijf Vermue tot Sinoutskerseweg is niet juist weergegeven.
Betreft gedeelte ten zuiden van het Poelbos. Het juiste tracé is thans aangegeven.
- Het gedeelte van de Noordweegseweg in westelijke richting tot het nieuwe viaduct rijksweg 58 komt op het plan niet voor.
Dit is thans aangegeven.
- De parallelweg in de Nieuwlandpolder vanaf de Baalseweg tot aan de parkeerplaats van rijksweg 258 komt op de plankaart niet voor.
Het betreffende gedeelte is thans op de plankaart aangegeven.
- Het noordelijk gedeelte van de Poelweg ontbreekt op de plankaart.
Dit is thans aangegeven.

b. *Ruilverkavelingscommissie "Kapelle-Wemeldinge"*.

(reactie bij brieven van 3 dec. 1975, nr. 365 en 12 mei 1976, nr. 2870).

- De aansluiting van de Hogeweg op de Monnikendijk stemt niet overeen met het voorlopig plan van wegen en waterlopen. Deze weg dient het bestaande tracé te volgen.
De kaart is op dit punt aangepast.
- De verbindingsweg tussen Hogeweg en Aanwas, geprojecteerd als verlengde van de in de gemeente Kapelle gelegen J. Domisseweg is in strijd met het voorlopig plan van wegen en waterlopen. Deze weg is uit een oogpunt van ontsluiting van landbouwgronden overbodig en belemmert een goede toedeling van gronden.
De weg is thans niet langer opgenomen.

- In het plan zijn niet opgenomen de bestaande wegen ten oosten van Kattendijke: de Kokuitsweg en de Kureweg. Hoewel deze wegen niet voorkomen op het plan van wegen en waterlopen is handhaving als landbouwweg wel gewenst.

De tracé's zijn thans op de plankaart aangegeven.

- Op de kaart ontbreekt het tracé van de Kapelseweg in Kloetinge en de mogelijke aansluiting daarvan op rijksweg 258. Deze gronden kunnen als art. 13 gronden worden toegewezen aan een openbaar lichaam.
Aansluitend aan de terzake door het gemeentebestuur genomen beslissing is de Kapelseweg thans als "tracé in ontwerp" aangegeven.

- De rooilijn van de Kapelseweg dient op 40 m te worden gesteld in plaats van op 25 m; dit in vergelijking met soortgelijke andere wegen. Verzuimd is aan te geven dat deze weg kan worden uitgebreid met een rijwielpad.

De rooilijn is thans op 40 m gesteld, overeenkomstig de aanduiding in het streekplan. Aangeven dat deze weg kan worden uitgebreid met een rijwielpad wordt niet nodig geacht.

- Het gebied binnen de Ring van Kloetinge is op het landschapsplan van de ruilverkaveling als bos aangegeven. Deze gronden kunnen ingevolge artikel 13 van de Ruilverkavelingswet aan een openbaar lichaam worden toegewezen. De voorgestelde agrarische bestemming strookt niet met dit plan.

Nu van gemeentewege in principe deze art. 13-gronden zijn aanvaard kan de AA-bestemming worden gewijzigd in "L.B.O.-B."

- Het voorgestelde tracé van de weg rond Kloetinge komt niet voor op het voorlopige plan van wegen en waterlopen. Dit tracé zal een goede uitvoering van de ruilverkaveling belemmeren.

Nu niet verwacht mag worden dat een weg rond Kloetinge spoedig tot uitvoering zal komen wordt bedoeld tracé niet langer gehandhaafd.

- Het tracé van de Goesestraatweg in Kapelle zal vanaf de gemeentegrens de bestaande weg volgen die aan de noordzijde zal worden verbreed. De voorgestelde aansluiting berust op het inmiddels vervallen tracé van het voorlopige plan van wegen en waterlopen.

Het tracé is thans dienovereenkomstig aangepast.

c. Waterschap "De Brede Watering van Zuid-Beveland" te Goes.

(reactie bij brieven van 18 nov. 1975, nr. 1307/75 en 21 april 1976, nr. 590/76).

- Op grond van artikel 35, lid 4 van het reglement van politie op de waterkering en de waterbeheersing in Zeeland is de bebouwingsvrije strook langs zeewaterkerende dijken, welke nog niet aan de krachtens de Deltawet gestelde eisen voldoen, op 75 m gesteld. Zolang nog geen zekerheid bestaat omtrent de afsluiting van de Oosterschelde dient er rekening mee te worden gehouden dat langs de Oosterscheldedijken niet gebouwd mag worden binnen een afstand van 75 m uit de binnentoe van die dijken.

Op de kaart is een en ander thans aangegeven.

- Het AA-gebied ten oosten van de bebouwde kom Wolphaartsdijk is niet in overeenstemming met de werkelijkheid. Het betreffende gedeelte is ingeplant als bos. Ook ten zuid-oosten van de Zuidvlietpolder zal nog beplanting worden aangebracht.

Voor zover de beplanting reeds aanwezig is is de kaart thans bijgewerkt.

- De weg op de oostelijke berm van de scheidingsdijk tussen Broeder- en Zusterpolder en de Schengepolder, lopende in noordelijke richting vanaf de Broeder- en Zusterpolderweg is sinds 1969 aan het openbaar verkeer onttrokken.

Deze weg is thans afgevoerd.

- Ten onrechte wordt het in het oostelijk deel van de Wilhelminapolder gelegen Kapelsewegje over de volle lengte bestemd als fietspad. In werkelijkheid heeft dit slechts over een lengte van ca. 300 m het karakter van rijwielpad. Voor het overige wordt het weggetje gebezigd als dreef en dient als zodanig gehandhaafd te blijven.

Aanpassing overeenkomstig de verstrekte gegevens heeft plaats gevonden.

d. Hoofdingenieur-directeur voor de Landinrichting te Goes.

(reactie bij brieven van 20 jan. 1976, nr. 10665 en 17 juni 1976, nr. 1465).

- De landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische betekenis van dijken in het polderland, behorende tot de gemeente Goes komt in het bestemmingsplan op geen enkele wijze tot uitdrukking. In het hoofdstuk "landschap" wordt over deze waarde met geen woord gerept. Ook in de uiteindelijke bestemmingen wordt dit waardevolle aspect van dijken op een incidentele uitzondering na, geheel veronachtzaamd.

Bij de dijken met een waterstaatkundige functie dient in de bestemming eveneens een bescherming van de eerdergenoemde waarde in de voorschriften tot uitdrukking te komen. De dijken met een agrarische functie dienen bestemd te worden tot landschappelijk waardevolle dijk.

Teneinde hieraan tegemoet te komen zijn de dijken thans als volgt bestemd:

- de zeewaterkerende dijken tot dijk met een waterstaatkundige functie;
- de dijken die een functie vervullen als tweede waterkering tot dijk met een waterstaatkundige en landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke functie;
- de overige dijken tot dijk met landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde.

In de toelichting is op een en ander nader ingegaan.

- De grenzen van het Arendbos en het Hendrikbos, alsmede de wegen, fiets- en wandelpaden hieromheen staan verkeerd dan wel helemaal niet aangegeven.

De plankaart is thans, overeenkomstig de verstrekte gegevens, aangepast.

- Het gebied binnen de Ring van Kloetinge is aangegeven als agrarisch gebied, waarin geen gebouwen, waaronder staand glas, mogen worden gebouwd. Deze bestemming is niet in overeenstemming met het landschapsplan voor de ruilverkaveling daar in het rapport

volgens artikel 34 van de ruilverkavelingswet deze artikel 13-gronden toegewezen kunnen worden aan de gemeente voor het inrichten van een bos-complex. Het verdient dan ook dringend aanbeveling deze gronden te bestemmen tot "Bos- en parkgebied, klasse B".

Nu van gemeentewege deze artikel-13-gronden in principe zijn aanvaard kan hieraan worden tegemoetgekomen.

- De gronden ten oosten van Wolphaartsdijk, waarop bos is ingeplant dienen, evenals de boomweiden ten zuiden van 's-Heer Arendskerke de bestemming "bos" te krijgen. Dit is ook van toepassing op de verspreid liggende bosjes rond Wilhelminadorp en ten noorden van de Kattendijksedijk.

Voor het perceel ten oosten van Wolphaartsdijk is hieraan gevolg gegeven. De vraag rijst of voor de overige genoemde percelen wel van "bos" kan worden gesproken. Het is veeleer een inplant voor een in hoofdzaak agrarisch gebruik waarvoor de bescherming via herplantingsplicht voldoende wordt geacht.

- Het gebied in de Wilhelminapolder, zowel ten noorden van Wilhelminadorp als ten noorden van de Kattendijksedijk aangeven als "agrarische doeleinden, klasse D" is in dit grootschalige agrarische gebied, mede vanwege landschappelijke overwegingen ongewenst. Dit gebied dient dan ook tot AB-gebied bestemd te worden gezien het feit dat er voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven voldoende oppervlakte gereserveerd is in het kleinschalige gebied.

Hieraan is gevolg gegeven.

- Een aantal landbouwwegen is niet op de kaart aangegeven of de overname uit het plan van wegen en waterlopen van het ruilverkavelingsrapport is niet juist weergegeven.

De plankaart is thans aangepast aan de hand van de door de beide ruilverkavelingscommissies verstrekte gegevens.

- Om landschappelijke en natuurwetenschappelijke redenen dienen de gronden rondom de natuurgebieden, bossen en cultuurmonumenten (o.a. Hollestelle ten oosten van Kattendijke) vrij van bebouwing te blijven, waardoor zij als "Agrarische doeleinden, klasse A" bestemd dienen te worden. Dit geldt met name voor gronden rondom de Oosterschenge, de Westerschenge, het Visgat, de Deesche watergang, het Arendbos, het Hendrikbos, de Middelplaten en de Piët, de Weel in de Heerenpolder en de Hollestelle onder Kattendijke. In overweging wordt voorts gegeven het gebied, begrensd door RW 58, de spoorlijn, Goes-Zuid en 's-Heer Arendskerke, derhalve de omgeving van het Poelbos zodanig te bestemmen dat niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven en niet-agrarische gebouwen uitgesloten zijn.

In tweede instantie wordt hierbij nog aangetekend:

- bestaande bedrijven binnen de als AA aangegeven gebieden dienen ontwikkelingsmogelijkheden te hebben op een erfperceel ter grootte van 1 ha;
- overwogen kan worden om, met ontheffing van burgemeester en wethouders één aan de grond gebonden nieuwe vestiging toe te laten in het AA-gebied ten zuid-westen van de Westerschenge in de Schengepolder en ten oosten van de Deesche watergang langs de Monnikendijk.

Langs enkele natuurgebieden is een AA-bestemming gelegd voorzover dit met agrarische belangen in overeenstemming kan worden geacht en/of voorzover de natuurgebieden niet een zodanige ruime begrenzing hebben gekregen dat daardoor op zich reeds voldoende bescherming aanwezig kan worden geacht.

Het gebied rondom het Poelbos heeft een AB-bestemming en kent dus al wat beperkingen. Het wordt, met het oog op de agrarische belangen, ongewenst geacht hier nog verder beperkingen op te leggen.

Teneinde ontwikkelingsmogelijkheden te scheppen voor bestaande bedrijven binnen de als AA aangegeven gebieden is aan artikel 12 een tweede lid toegevoegd.

Nieuwe vestigingen in de genoemde AA-gebieden worden in principe ongewenst geacht. De begrenzing van de AA-gebieden is bewust zodanig gekozen dat bestaande bedrijfsbebouwing daar zoveel mogelijk buiten valt.

Indien de wenselijkheid of noodzaak van nieuwe vestigingen zich voordoet kan:

- a. de bedrijfsbebouwing gesitueerd worden in het aangrenzende A.B.-gebied;
of wel:
- b. via toepassing van artikel 20 en/of 22 vrijstelling worden verleend.

- De begrenzing van het natuurgebied "Terluchtse Weel" is niet geheel juist.

De begrenzing stemt overeen met die in het plan Natuurgebieden. Natuurgebied en AA-gebied tesamen stemmen wel overeen met de door de HID-Landinrichting aangegeven begrenzing.

- Ten zuiden van Tervate wordt de art.13-strook als voortzetting van de Kapelseweg niet vermeld. Op het grondgebied van de gemeente Kapelle wordt deze weg wel op de kaart opgenomen doch daar is echter een foutief tracé aangegeven.

Aansluitend aan de terzake door het gemeentebestuur genomen beslissing is de Kapelseweg thans als "tracé in ontwerp" aangegeven.

- De rooilijn van de Kapelseweg is gesteld op 25 m uit de as van de weg. Beter is het om deze op 40 m te brengen hetgeen in overeenstemming is met de rooilijnen bij soortgelijke wegen. Bovendien is verzuimd rekening te houden met uitbreiding van deze weg ten aanzien van het fietspad.

De rooilijn is thans op 40 m gesteld, overeenkomstig de aanduiding in het streekplan. Aangeven dat deze weg kan worden uitgebreid met een rijwielpad wordt niet nodig geacht.

- De slikken, ten noorden van Kattendijke hebben terecht op de plankaart de bestemming natuurgebied gekregen. Hiermee in strijd geeft evenwel de inrichtingsschets op blz. 20 intensieve recreatie aan, hetgeen dus gewijzigd dient te worden.

De inrichtingsschets is, waar nodig, aangepast.

- Het ware wenselijk het op te richten woonwagenkamp op de kaart aan te geven.

Het woonwagenkamp is thans, als plan in voorbereiding, op de kaart aangegeven.

e. *Gemeente Kapelle.*

(reactie bij brief van 11 dec. 1975, nr. MJ/45/9).

- Het aangeven van een profiel van een weg in een andere gemeente wordt niet juist geacht. Bovendien is, uitgaande van het bestaande verbeteringsplan, het op de kaart aangegeven profiel onjuist.
Gedoeld wordt op wegprofiel nr. 2, hetgeen thans, voor zover het de weg op grondgebied van Kapelle betreft, niet langer is opgenomen.
- De huidige Kuiterswegeling dient tot enige toegang van een in de gemeente Kapelle staande woning. Het gebied tussen de Molenweg, de Oude Rijksweg en de spoorlijn komt niet in de beide ruilverkavelingsgebieden voor. Het gevolg is dat deze weg nergens geregeld is, tenzij deze alsnog in het plan Goes aangegeven wordt.

Aan dit bezwaar is, door opname, tegemoet gekomen.

f. *Sub-commissie voor de gemeentelijke bestemmingsplannen van de provinciale planologische commissie voor Zeeland te Middelburg.*

(reactie bij brief van 16 feb. 1976, nr. 632).

- De situering van een nieuwe sluis komt voort uit de gedachte om een nat industrieterrein aan de Oosterschelde ten oosten van het Goese Sas in te richten. De vraag rijst of kan worden aangetoond dat er behoefte bestaat aan zulk een nat industrieterrein.

Voor de situering van het sluizencomplex is als uitgangspunt genomen het daaromtrent in april 1976 uitgebrachte rapport "Aanpassing en verbetering van schutsluis en havenkanaal van Goes bij bouw van een stormvloedkering in de Oosterschelde".

Het hier bedoelde nat industrieterrein is vastgesteld in het globale bestemmingsplan "Industrieterrein 1967" van de voormalige gemeente Kattendijke (vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 24 januari 1967, goedgekeurd door gedeputeerde staten van Zeeland op 19 augustus 1969, nr. 309/263, 4e afd. bur. r.o.). Het plan is destijds tot stand gekomen op verzoek van de gemeente Goes.

- Nu de in het streekplan aangegeven noord-zuid-verbinding langs de goederenspoorweg achterwege zal blijven zal voor het langzaam verkeer een voorziening moeten worden getroffen.

In het kader van de uitwerking van het bestemmingsplan "Industrieterrein De Poel I" zal aan de hier bedoelde voorziening aandacht worden geschonken. De betreffende verbinding zal waarschijnlijk geheel langs bestaande wegen en door vigerende c.q. in voorbereiding zijnde plannen lopen.

- Het oostelijk deel van de verbinding Vierwegen - Goes is op de kaart aangegeven. Is dit tracé voldoende bekeken, zodat een en ander als een harde bestemming in het plan kan worden opgenomen? Daarbij komt de vraag of een en ander wel binnen de planperiode gerealiseerd zal worden. Voorlopig kan toch volstaan worden met de doortrekking van de Ringbaan-Oost? (Oranjeweg).

Zie ook de opmerkingen terzake van de ruilverkavelingscommissie en de HID-Landinrichting.

Nu niet verwacht mag worden dat een weg rond Kloetinge spoedig tot uitvoering zal komen wordt bedoeld tracé niet langer gehandhaafd.

- Het in het plan vervatte tracé van de Oude Rijksweg nabij het spoorwegviaduct te Kloetinge zou niet geheel in overeenstemming zijn met de gegevens van rijkswaterstaat. Dit punt ware nader te bezien.

Aanpassing heeft, voor zover nodig, plaats gehad.

- Een aantal landbouwwegen is niet op de kaart aangegeven, c.q. overname uit het rapport wegen en waterlopen van de ruilverkavelingen is niet juist weergegeven. Ten zuiden van Tervate is voorts de art.13-strook als voortzetting van de Kapelseweg niet vermeld.

Zie ook de desbetreffende opmerkingen van de beide ruilverkavelingscommissies en de HID voor de Landinrichting. Aanpassing van de plankaart heeft dienovereenkomstig plaats gehad.

Het tracé van de Kapelseweg is als "tracé in ontwerp" aangegeven, aansluitend aan de terzake door het gemeentebestuur genomen beslissing.

- Het is gewenst om langs de oude rijksweg een bebouwingsstrook van 75 m op te nemen.

Hieraan is gevolg gegeven.

- De nieuwe verbinding Goes - Sloegebied en de verbinding tussen Goese Polder en het industrieterrein Zuid-west worden wel in de toelichting omschreven maar komen niet op de plankaart voor. Overeenstemming wat de omschrijving van de wegen in de toelichting betreft met de plankaart is noodzakelijk. In de toelichting ontbreekt een duidelijke argumentatie voor de nieuwe verbindingen.

De toelichting is thans aangepast.

- Met provinciale waterstaat en planologische dienst ware overleg te plegen welke eventuele wegverbeteringen alsnog in het plan waren op te nemen. Dit zo nodig met toepassing van artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

De plankaart is, waar nodig, op dit punt aangepast. Overigens is ook in artikel 18 (vrijstelling) een bepaling terzake opgenomen.

- Een aantal gebieden worden aangegeven als klasse A terwijl deze reeds in eerdere ontwerpplannen een andere bestemming hebben gekregen, zoals "Klein Frankrijk", de "Notewei" en "De Weitjes".

Aanpassing van de plankaart heeft op deze punten plaats gehad.

- Op de hoek "Deltaweg - Oude Rijksweg" is een bedrijf gevestigd. Waarom is hier de bestemming agrarisch gebied gelegd?

Er wordt naar gestreefd een zekere strook langs de provinciale weg nr. 7 vrij van bebouwing te houden. Het bedoelde bedrijf valt in deze strook. Het wordt ongewenst geacht dit te legaliseren.

Voorgestaan wordt een handhaving krachtens de overgangsbepalingen.

- Het verdient uit landschappelijke overwegingen aanbeveling om ruimere stroken rondom de Schenge, de Weel en de Deesche Watergang te bestemmen tot klasse A. Daarbij kan zo mogelijk gebruik worden gemaakt van natuurlijke grenzen (dijken, wegen).

Zie ook opmerkingen dienaangaande van de HID-Landinrichting. Verschillende AA-stroken zijn thans opgenomen.

- In de toelichting wordt gewezen op een onbebouwde strook in verband met de mogelijke aanleg van een afwateringskanaal naar het Veerse Meer. Deze strook ligt buiten het onderhavige plan.

Bedoelde strook ligt in het plan "Natuurgebieden". De kaart is op dit punt aangepast.

- Het gebied ten westen van de kern Lewedorp, tussen spoorlijn en nieuwe rijksweg komt voor klasse A in aanmerking.

Hieraan is tegemoet gekomen.

- Het gebied klasse A binnen de bebouwde kom van Oud-Sabbinge dient in een detailplan te worden geregeld.

Dit zal zo spoedig mogelijk gebeuren.

- Het verdient aanbeveling het gebied ten noorden van Wilhelminadorp langs de Oosterschelde, grenzend aan het natuurgebied, een strook tot klasse B te bestemmen.

Een gedeelte van de AD-bestemming heeft thans een AB-bestemming gekregen.

- Het voorgestelde gebied ten oosten van Kloetinge leent zich meer om open te houden dan te verdichten met niet-grondgebonden bedrijven. De zuidkant van het voorgestelde gebied is reeds enigszins verdicht en kan als klasse D worden gehandhaafd.

De indeling van het bedoelde gebied in klasse D en B is enigszins gewijzigd ten gunste van klasse B. Met het oog op landbouwbelangen wordt het niet gewenst geacht nog verder te gaan.

- Het gebied in de Wilhelminapolder, zowel ten noorden van de Kattendijksedijk als ten noorden van Wilhelminadorp is aangegeven als agrarische doeleinden klasse D. In dit grootschalige gebied is dit om landschappelijke redenen ongewenst.

Hieraan is gevolg gegeven.

- Een aantal dijken bezit, naast een waterstaatkundige, ook een landschappelijke functie. Er dient een wijzigingsbevoegdheid te worden opgenomen om de bestemming met een waterstaatkundige functie te kunnen veranderen in "landschappelijk waardevolle dijk" wanneer deze niet langer noodzakelijk zijn voor de tweede waterkering. De volgende dijken zouden hiervoor in aanmerking kunnen komen:

- Sabbingedijk;
- Boomedijk;
- Oudelandsedijk;
- Dijk rondom Fredericuspolder;
- de Oude Zeedijk;
- de Westelijke dijk van de 's-Heer Arendskerkepolder;
- de dijk ten westen van 's-Heer Arendskerke;
- de oude rijksweg ten westen van 's-Heer Arendskerke;
- de Kattendijksedijk;
- de Monnikendijk;
- de dijk langs de goederenspoorwég ten westen van Eindewege.

Plan en voorschriften zijn, mede in verband met de opmerking van de HID-Landinrichting dienaangaande, dienovereenkomstig aangepast.

- De waterkering langs de Oosterschelde zal zo goed als geheel verbeterd moeten worden. Hiervoor zullen gronden aan de binnenzijde van de waterkering moeten worden gebruikt. De gebruiksbepalingen van de daargelegde bestemmingen sluiten waterstaatswerken uit. Aangezien het provinciaal bestuur het standpunt heeft ingenomen dat de dijkversterking Oosterschelde zoveel mogelijk ongehinderd moet kunnen plaatsvinden, dient het onderhavige bestemmingsplan deze werken zonder meer toe te staan. Dit is mogelijk door van de betreffende bestemmingen de gebruiksbepalingen zo aan te vullen dat werken voor dijkversterking Oosterschelde kunnen worden uitgevoerd.

In verband hiermee is artikel 18 (vrijstellingen) thans aangevuld.

- De bestaande kampeerterreinen ten noorden van Wolphaartsdijk dienen o.i., evenals de recreatieplannen voor "De Schelphoek" te worden opgenomen in een uitgewerkt (detail)plan. Daarbij moet dan de nodige aandacht aan afschermende beplanting worden besteed.

In het thans in procedure zijnde bestemmingsplan "Schelphoek" is hiermee rekening gehouden. De plankaart is dienovereenkomstig aangepast.

- Het gebied tussen Goes en Kloetinge wordt toch geregeld in plan "De Weitjes"?

Deze opmerking is juist. De plankaart is dienovereenkomstig aangepast. Ook voorschriften en toelichting zijn aangepast aangezien de bestemming "Militaire doeleinden" thans kan vervallen.

- Een aantal lintbebouwingen vallen in de agrarische bestemmingen onder de overgangsbepalingen, waardoor enige beperkingen van bestemming en gebruik worden opgelegd. Dit zou kunnen worden voorkomen door deze gebieden te regelen in een detailplan landelijke bebouwingsconcentraties. Het voordeel is dat de bestemming en het gebruik per gebouw en per perceel kunnen worden onderscheiden.

Plannen voor landelijke bebouwingsconcentraties zullen zo spoedig mogelijk in procedure worden genomen.

- Een aantal cultuurhistorische objecten is niet als zodanig aangegeven o.a. het kerkhof van Wissenkerke, de situatie van de oude Kapel bij 's-Heer Elsdorp en de Vliedberg in de Groe.

Hieraan zal aandacht worden besteed in een 2e wijziging van het plan "Natuurgebieden".

- De nieuwe eilanden in het Veerse Meer, t.w. de Bastiaan de Langeplaat en de Spieringplaat dienen in het bestemmingsplan te worden opgenomen.

Ook hieraan zal in het kader van de 2e wijziging van het plan "Natuurgebieden" aandacht worden geschonken.

- De sportvelden nabij Wolphaartsdijk zijn niet als zodanig bestemd.

Deze zijn thans opgenomen.

- Dient het nu in gebruik zijnde motorcrossterrein ten zuiden van 's-Heer Arendskerke niet als zodanig te worden bestemd?

Dit terrein is slechts tijdelijk en "toevallig" als zodanig in gebruik geweest.

- Een groot aantal planbegrenzungen komt niet overeen met vastgestelde en in voorbereiding zijnde bestemmingsplannen.

De kaart is op dit punt thans aangepast, waarbij aandacht is geschonken aan de navolgende plannen:

- recreatieterrein "Schelphoek";
- "De Weitjes";
- Kattendijke;
- Noordeinde;
- Klein Frankrijk;
- Woonwagenkamp;
- Psychiatrisch Ziekenhuis;
- Industrieterrein "De Poel";
- 's-Heer Hendrikskinderen - Velluweweg.

- Het is te overwegen om het plan "Natuurgebieden" en de eerste wijziging hierop in het plan "Buitengebied" op te nemen. Er ontstaat dan een overzichtelijk geheel. Nu ontstaat verwarring omdat een gedeelte van de 1e wijziging natuurgebieden wel in het plan is opgenomen.

Mede gezien de consequenties die dit zou hebben voor plankaart, voorschriften en toelichting wordt er de voorkeur aan gegeven het plan Natuurgebieden apart te houden.

Het AA-gebied ten noorden van het Westerschenge is in de 1e wijziging van het plan Natuurgebieden opgenomen. Dit is thans buiten het plan gehouden.

- Verdient het geen aanbeveling om een vrijstellingsbevoegdheid van burgemeester en wethouders in het plan op te nemen met betrekking tot geringe veranderingen in wegtracé's en de aanpassing daaraan van de ligging van bestemmingsgrenzen.

Een dergelijke vrijstellingsbepaling verdient inderdaad aanbeveling en is thans in artikel 18 opgenomen.

g. Eerst aanwezend ingenieur der Genie te Breda.

(reactie bij brief van 7 januari 1976, nr. 1).

- Gevraagd wordt een gedeelte van de Wilhelminapolder, ten noorden van de Langeweg een AA-bestemming te geven.

Rekening houdende met agrarische belangen wordt een AA-bestemming te zwaar geacht. De voorkeur wordt er aan gegeven het gebied een AB-bestemming te geven, hetgeen voldoende beperkingen inhoudt.

h. Directeur-generaal voor de energie-voorziening te 's-Gravenhage.

(reactie bij brief van 11 november 1975, 375/III/1647/EN).

- Gevraagd wordt de gasleiding op de kaart aan te geven.

Aangezien ook andere ondergrondse leidingen niet op de kaart zijn aangegeven is dit ook niet met de gasleiding geschied. Bescherming is overigens door privaatrechtelijke overeenkomsten voldoende gewaarborgd.